Милья Хютти

ДАВАЙ ПОГОВОРИМ

Milja Hytti

JUTTUTUOKIO

Милья Хютти

ДАВАЙ ПОГОВОРИМ

Диалоги на финском и русском языках

Петрозаводск «Карелия» 1995

Milja Hytti

JUTTUTUOKIO

Dialogeja suomeksi ja venäjäksi

Petroskoi »Karjala» 1995

ББК 81.2
Х 99

Kirjan julkaisemista on tukenut Suomalaisen Kirjallisuuden Seura

Toimittanut
Hilkka Eklund

Kuvitus
Vladimir Lukkonen

X 4306020200–011 / M127(03)–95

ISBN 5-7545–0682–1

© Milja Hytti 1995

К ЧИТАТЕЛЮ

Книжка «Давай поговорим» родилась как отклик на насущную потребность дать в помощь изучающему финский язык образцы разговорной речи, перебросить мостик между книжным усвоением языка и богатством жизненных ситуаций. С инициативой издания этого сборника диалогов выступила редакция журнала «Кипиня» — единственного финского журнала для детей. Именно на его страницах с 1988 по 1990 год прошли «обкатку» практически все составляющие сборник диалоги. Они получили одобрение и педагогов и школьников.

В сборнике приведены модели речевого поведения в различных ситуациях, которые отражают жизненный опыт, знакомый каждому школьнику, каждому взрослому, прошедшему «школу детства».

Эта книга — не учебник, в ней нет единого методического плана и строгой композиции. Но при этом тематика диалогов опирается на школьные учебные программы по финскому языку 4—8 классов. Автор стремился охватить разные стороны нашей жизни, находящейся в состоянии стремительных перемен (бизнес, рынок, «детская» народная дипломатия, международные отношения и др.).

Сборник диалогов прежде всего преследует цель способствовать развитию речевых устных навыков у изучающих язык с опорой на элементарные знания грамматики и лексики, освоить новые реалии нашей жизни, и поэтому может быть полезен в качестве пособия как в школе, так и тем, кто осваивает разговорный язык. Сборник «Давай поговорим» будет способствовать расширению и активизации словарного запаса, обогащению лексики и в определенной степени знакомству с основными правилами грамматики. Для более полного усвоения материала учениками и как возможные методические указания для учителя автор приводит на финском языке определенные задания, характер которых может варьироваться в зависимости от задач и целей обучения.

I Давай дружить

КАК ТЕБЯ ЗОВУТ?

— Привет! Ты новый ученик?
— Да. Я приехал из Калевалы.
— Добро пожаловать! Я — Иванов Юра. А тебя как зовут?
— Я — Микко Никитин.

ГОВОРИШЬ ЛИ ТЫ ПО-ФИНСКИ?

Юра: Микко, ты по-фински говоришь?
Микко: Дома говорю с бабушкой. А ты?
Юра: Я знаю уже сто слов!

ДАВАЙ ДРУЖИТЬ

Юра: У тебя уже есть друзья?
Микко: У меня есть друг. Его зовут Филипп.
Юра: Он что, сосед?
Микко: Это моя собака.
Юра: Ха-ха! Слушай, давай дружить!
Микко: Давай.

КЕМ ОН РАБОТАЕТ?

Юра: Заходи. Мать и отец еще на работе.
Микко: Как зовут твоего отца?

I Ollaan ystäviä

KUKA SINÄ OLET?

– Hei! Oletko sinä uusi oppilaamme?
– Olen. Muutin tänne Kalevalasta.
– Tervetuloa! Minä olen Juri Ivanov. Mikä sinun nimesi on?
– Minä olen Mikko Nikitin.

Tehtävä: Kerro, kuka sinä olet.

PUHUTKO SINÄ SUOMEA?

Juri: **Puhutko sinä suomea?**
Mikko: Puhun kotona mummoni kanssa. Entä sinä itse?
Juri: Minä osaan jo sata sanaa.

Tehtävä: Kysy, puhuuko hän suomea.

OLLAAN YSTÄVIÄ

Juri: Onko sinulla jo ystäviä täällä?
Mikko: On minulla yksi ystävä. Sen nimi on Filip.
Juri: Onko hän naapurisi?
Mikko: Se on koira.
Juri: Ha ha haa! Kuule, ollaan mekin ystäviä.
Mikko: Ollaan vaan.

Tehtävä: Kerro omasta ystävästäsi.

MITÄ HÄN TEKEE?

Juri: Tule sisään. Isä ja äiti ovat vielä töissä.
Mikko: Mikä sinun isäsi nimi on?

Ю р а: Николай Петрович.
М и к к о: Кем он работает?
Ю р а: Он художник на заводе.
М и к к о: Как это — художник на заводе? На заводе трудятся рабочие.
Ю р а: А мой отец стал работать художником. Он сегодня поздно придет домой.
М и к к о: Он всегда приходит поздно?
Ю р а: Нет, но на заводе скоро большой праздник, надо все украсить.
М и к к о: Мы тоже могли бы устроить праздник. У меня много разноцветных шаров.

У ТЕЛЕФОНА

Квартира Ивановых (звонит телефон): Квартира Ивановых. Это Юра.
М и к к о: Привет, Юра. Это я, Микко. Пошли на стадион. У девятиклассников соревнования.
Ю р а: Твой брат тоже бежит?

J u r i: Nikolai Petrovitš.
M i k k o: **Mitä hän tekee?**
J u r i: Hän on taiteilijana tehtaassa.
M i k k o: Tehtaassahan on duunareita*. Miten siellä voi olla taiteilijana?
J u r i: Isä nyt vain sattuu olemaan taiteilijana. Tänään hän tulee myöhään kotiin.
M i k k o: Tuleeko hän yleensä myöhään kotiin?
J u r i: Ei, mutta tehtaalla on kohta suuret juhlat ja kaikki paikat täytyy koristella.
M i k k o: Mekin voisimme juhlia. Minulla on paljon erivärisiä ilmapalloja.

Tehtävä: Kerro, mitä sinä teet. Mitä äitisi tekee? Entä isäsi?

---

* Duunari on slangisana, joka tarkoittaa ruumiillista työtä tekevää ihmistä.

PUHELIMESSA

I v a n o v i l l a: (*Puhelin soi*) Ivanovilla. Juri puhelimessa.
M i k k o: Hei Juri! Mikko täällä. Lähdetään urheilukentälle. **Ysit** kilpailevat.
J u r i: Juokseeko sinunkin veljesi?

М и к к о: Да. Вейкко каждый день на тренировках вкалывал.
Ю р а: Твой брат — парень что надо.
М и к к о: А ты бы видел, как он делает рывок на финишной прямой!
Ю р а: Пошли поболеем за него.

АЛЛО! АЛЛО!

Телефонный звонок. Голос в рубке: Алло! Это гостиница?
Л и з а: Нет, вы ошиблись номером.
Снова звонок.
М и к к о: Алло! Это кто?
Л и з а: У телефона — Лиза. Микко?.. С трудом тебя узнала.
М и к к о: Нам сегодня телефон поставили! Тебе первой звоню.
Л и з а: То-то и видать. Микко, спрашивать, кто у телефона — невежливо. Лучше сам назовись.
М и к к о: Хорошо, учту! Какие новости?
Л и з а: Вчера я и мама разговаривали с папой. Он сейчас в командировке, в Питере.
М и к к о: И вы сами звонили ему в другой город?
Л и з а: Конечно. В телефонной книге есть шифры городов. Найди их, прочти правила и звони хоть в Москву, хоть в Иркутск.
М и к к о: Вот здорово! Ведь я и в Калевалу могу позвонить.
Л и з а: Не только с нашими городами можно разго-

M i k k o: Juoksee. Veikko on harjoitellut hiki hatussa joka päivä.
J u r i: Veljesi taitaa olla kova kaveri.
M i k k o: Kun hän vetää loppusuoraa, se on näkemisen arvoista.
J u r i: Mennään huutamaan hänelle.

Tehtäviä: 1) Käytä alleviivattua verbiä persoonamuodossa.
2) Mikä on **ysit**–sanan kirjakielinen muoto?

HALOO! HALOO!

Puhelin soi. Luurista kuuluu: »Haloo! Onko hotellissa?»
L i i s a: Ei. Teillä on nyt väärä numero.
Puhelin soi taas.
M i k k o: Haloo! Kuka siellä?
L i i s a: Liisa täällä, hei. Onko se Mikko? En ollut tuntea.
M i k k o: Meille asennettiin tänään puhelin. Olet ensimmäinen, jolle soitan.
L i i s a: Ja sen huomaa. On epäkohteliasta kysellä kuka puhelimessa on. Pitää sanoa ensin oma nimensä.
M i k k o: Hyvä on, hyvä on, otan opikseni. Mitä sinulle kuuluu?
L i i s a: Äiti ja minä puhuimme eilen isän kanssa Pietariin. Isä on siellä työmatkalla.
M i k k o: Ja te soititte hänelle sinne, kokonaan toiseen kaupunkiin?
L i i s a: Tietenkin. Puhelinluettelossa on eri kaupunkien suuntanumerot. Pitää vain katsoa sieltä ja lukea ohjeet, niin voi soittaa vaikka Moskovaan tai Irkutskiin.
M i k k o: Kiva! Sittenhän minä voin soittaa Kalevalaankin.
L i i s a: Eikä vain meidän kaupunkeihimme voi soittaa.

варивать. Нам родственник звонил из Нурмеса, из Финляндии. Слышимость отличная. Как из соседней комнаты говорят, а не из соседней страны.
М и к к о: Я тебе тоже попробую позвонить из другого города.
Л и з а: А еще по телефону запросто можно узнать погоду или который час.
М и к к о: Ну ты меня совсем дремучим типом считаешь. Будто я не знаю, что значат номера 01, 02, 03. Не вчера родился.
Л и з а: А еще можно спросить, какие фильмы идут в кинотеатрах.
М и к к о: Это — классно! Вот если бы по телефону и уроки можно было учить...
Л и з а: О боже! А я еще не принималась за уроки. Хорошо, что позвонил. Приятно было побеседовать.
М и к к о: Пока. Но я тебе еще позвоню. Насчет уроков. Идет?

ЭТО КТО?

Л и з а: Вот мой дядя.
М и к к о: Это который, маленький и толстый?
Л и з а: Нет, высокий и подтянутый.
Микко: Темноволосый? У которого короткая стрижка?
Л и з а: Да. Он идет рядом с женщиной-блондинкой. Какая красивая у нее коса!

Meille päin soitti sukulainen Nurmeksesta, Suomesta. Se kuului ihan hyvin. Aivan kuin olisi puhuttu seinän takaa naapurista eikä naapurimaasta.
M i k k o: Minäkin voin yrittää joskus soittaa sinulle muualta.
L i i sa: Puhelimesta saa tietää säätilan ja kellonajankin.
M i k k o: Sinä pidät minua ihan tyhmänä. Niin kuin en tietäisi mitä 01, 02 ja 03 merkitsevät. En ole eilisen teeren poika.
L i i s a: Ja sieltä selviää, mitä leffoja menee.
M i k k o: Hieno juttu! Kunpa läksytkin saisi valmiina puhelimesta.
L i i s a: Voi luoja! Minulla on läksyt vielä tekemättä. Kiva, kun soitit. Oli mukava jutella. Hei hei!
M i k k o: Hei hei! Minä soitan kohta uudestaan. Puhutaan sitten läksyistä. Jooko?

Tehtävä: Opettele käyttämään puhelinta oikein. Esitä toverisi kanssa jokin puhelinkeskustelu.

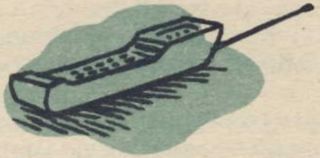

KUKA TUO MIES ON?

L i i s a: Tuo mies on setäni.
M i k k o: Tuoko, joka on pieni ja paksu.
L i i s a: Ei se, vaan tuo pitkä ja komearyhtinen.
M i k k o: Siis tuo tumma, jolla on lyhyeksi leikattu tukka?
L i i s a: Juuri hän. Hän kävelee vaalean naisen rinnalla. Onpa naisella komea letti.

Ю р а: Ой, как губы-то накрашены! Как она ест мороженое?
М и к к о: А моя мама никогда не красится. Она и так красивая.
Л и з а: Я люблю длинные вьющиеся волосы. Как у Джимми Флойда.
Ю р а *(с иронией)*: У Микко тоже голова кудрявая. Отрастит волосы — пусть берется за гитару.

КАРЕЛЬСКАЯ ГОРНИЦА

М и к к о: Я получил письмо от друга из Костомукши.
Л и з а: Как его зовут?
М и к к о: Арви. Он — мой земляк. Раньше он тоже жил в Калевале.
Ю р а: О чем он пишет?
М и к к о: Он пишет о днях дружбы Кухмо в Костомукше.
Л и з а: Кухмо и Костомукша — города-побратимы?
М и к к о: Да. В Костомукше побывало много делегаций из Кухмо.
Л и з а: А были в их составе школьники?
М и к к о: Были во всяком случае учителя, школьники и спортсмены. Арви смотрел встречу волейболистов на кубок Костомукши. Вот это была игра!
Л и з а: А что еще?
М и к к о: Выступал танцевальный ансамбль «Танцы Кухмо». Они танцевали в Карельской горнице. Она открылась недавно в Костомукше.
Ю р а: А новые танцы они танцевали?
М и к к о: Конечно. Арви очень понравились современные танцы. Он хлопал так, что ладони болят.

J u r i: Ja miten hän on maalannut huulensa! Millä lailla tuolla suulla syö jäätelöä?
M i k k o: Minun äitini ei meikkaa ollenkaan. Hän on kaunis muutenkin.
L i i s a: Minä tykkään pitkästä kiharasta tukasta, sellaisesta kuin Jimmy Floydilla.
J u r i (*ivallisesti*): Mikollakin on kihara tukka. Kunhan tukka on kasvanut, hän saa ottaa kitaran käteensä.

Tehtävä: Mikä on alleviivattujen sanojen vastakohta?

KARJALAINEN KORNITSA

M i k k o: Minä sain kirjeen ystävältäni Kostamuksesta.
L i i s a: Mikä hänen nimensä on?
M i k k o: Arvi. Hän on kotoisin samalta paikkakunnalta kuin minä. Hänkin asui aikaisemmin Kalevalassa.
J u r i: Mitä hän kirjoittaa?
M i k k o: Hän kirjoittaa Kostamuksessa vietetyistä Kuhmon ystävyyspäivistä.
L i i s a: Ovatko Kuhmo ja Kostamus ystävyyskaupunkeja?
M i k k o: Ovat. Kostamuksessa on käynyt monta kuhmolaista valtuuskuntaa.
L i i s a: Onko niissä ollut mukana koululaisiakin?
M i k k o: On siellä ollut ainakin opettajia, koululaisia ja urheilijoita. Arvi oli ollut katsomassa lentopallokilpailuja Kostamuksessa. Se vasta oli ollut ottelu!
L i i s a: Mitä muuta siellä on tapahtunut?
M i k k o: Kuhmon tanhu –ryhmä oli esiintynyt. Se oli tanssinut Karjalaisessa kornitsassa. Se avattiin äskettäin Kostamuksessa.
J u r i: Tanssiko se ryhmä myös moderneja tansseja.
M i k k o: Tietenkin. Arvi oli pitänyt kovasti moderneista tansseista. Hän oli taputtanut kätensä kipeiksi.

Л и з а: А школу гости посетили?
М и к к о: Посетили. И даже на уроках посидели. Арви подружился с финским мальчиком. Теперь у него новый друг по переписке.

ВИЗИТ В ФИНЛЯНДИЮ

У ч и т е л ь: Сегодня нам покажут фильм о связях Карелии и Финляндии.
У ч е н и к и: Ура! Да здравствует дружба! Я люблю Суоми! Хочу на клубнику!
У ч и т е л ь: Тише! Мы смотрим необычный фильм, с загадками. Я попросил выключить звук. Вы сами будете говорить за диктора. Начали! Вы видите двух президентов...
Л и з а *(продолжает)*: Ельцин и Мауно Койвисто.
М и к к о: Ты что! У финнов уже новый президент. Я забыл, как его зовут.
Ю р а: Мартти Ахтисаари. От социал-демократов.
У ч и т е л ь: Теперь на экране Карелия. Что вы видите?
Ю р а: Презентация Карелии в московском журнале.
У ч и т е л ь: Хорошо, Юра. Дай другим сказать.
А р м а с: Карелия — это мост между Востоком и Западом.

L i i s a: Kävivätkö vieraat koulussakin?
M i k k o: Kävivät. He olivat mukana tunneilla. Arvi oli tutustunut suomalaiseen poikaan. Nyt hänellä on uusi kirjeenvaihtotoveri.

Tehtävä: Mikä on Petroskoin suomalainen ystävyyskaupunki?

SUOMEN–VIERAILU

O p e t t a j a: Tänään näemme elokuvan Karjalan ja Suomen suhteista.
O p p i l a a t: Hurraa! Eläköön ystävyys! Rakastan Suomea! Haluan mansikkamaalle!
O p e t t a j a: Hiljaa nyt! Tämä onkin elokuva, jossa on arvoituksia. Pyysin ottamaan siitä äänen pois. Saatte itse olla juontajina. No niin, nyt se alkaa. Tässä on kaksi presidenttiä...
L i i s a (*jatkaen*): Jeltsin ja Mauno Koivisto.
M i k k o: Eikä ole. Suomalaisilla on jo uusi presidentti. En vain muista hänen nimeään.
J u r i: Martti Ahtisaari. Hän on Sosialidemokraattisesta puolueesta.
O p e t t a j a: Nyt kuvaruudussa näytetään Karjalaa. Mitä siinä näkyy?
J u r i: Karjalaa esitellään moskovalaisessa aikakauslehdessä.
O p e t t a j a: Hyvä on, Juri. Anna toisillekin suunvuoro.
A r m a s: Karjala on silta idän ja lännen välillä.

Учитель: Новые кадры. Мы в Финляндии. Что происходит на экране?
Сеппо: Президент Республики Карелия Степанов подписывает протокол с министром иностранных дел Финляндии.
Учитель: О чем протокол?
Сеппо: Протокол о технико-экономическом сотрудничестве.
Учитель: В какое здание входит наша делегация?
Ученики *(хором)*: Во Дворец «Финляндия»!
Учитель: А что это за памятник на скале, из труб?
Лиза: Это памятник Яну Сибелиусу — великому композитору.
Учитель: Молодец, Лиза!
Микко: Смотрите, смотрите!
Сеппо: Наша делегация посещает финско-русскую школу.
Микко: Я был там весной. С родителями.
Учитель: Такая школа пока единственная в Финляндии. Русский язык не самый популярный в Финляндии иностранный язык.
Микко: Ой, это же Тимо!
Сеппо: Вот этот... в матроске?
Микко: Он, он! Его зовут Тимо. Спорим?
Сеппо: Откуда ты знаешь?
Микко: Да ведь мы с ним знакомы! Видишь, карандаш «Маркер». Тимо мне подарил его на память.

Opettaja: Nyt näkyy toisia kuvia. Tässä ollaan Suomessa. Mitähän siinä tapahtuu?
Seppo: Karjalan tasavallan presidentti Stepanov allekirjoittaa pöytäkirjaa Suomen ulkoministerin kanssa.
Opettaja: Mikähän pöytäkirja se mahtaa olla.
Seppo: Se on jotain sellaista teknis–taloudellista yhteistyötä.
Opettaja: Mihin rakennukseen meidän valtuuskuntamme on menossa?
Lapset (*kuorossa*): Finlandia–taloon!
Opettaja: Kenenkähän muistomerkki tuo putkista kalliolle rakennettu teos on?
Liisa: Se on maailmankuulun säveltäjä Jean Sibeliuksen monumentti.
Opettaja: Hyvä, Liisa.
Mikko: Hei, katsokaa, katsokaa!
Seppo: Valtuuskunta on käymässä suomalais–venäläisessä koulussa.
Mikko: Minäpä kävin siellä keväällä vanhempieni kanssa.
Opettaja: Tuo koulu on toistaiseksi ainoa tämäntyyppinen koulu Suomessa. Venäjän kieli ei ole erityisen suosittu vieras kieli Suomessa.
Mikko: Hei, tuossahan on Timo!
Seppo: Tuoko, jolla on merimiespusakka?
Mikko: Se se. Mistä vetoa, että se on Timo?
Seppo: Mistä sinä sen tiedät?
Mikko: Mehän tunnemme toisemme. Timo antoi minulle tämän korostuskynänkin muistoksi.

Tehtävä: Kerro, mitä tiedät Karjalan ja Suomen suhteista ja yhteistyöstä. Käytä sanoja: valtuuskunta, pöytäkirja, sopimus, solmia, vierailu, yhteistyö, naapuriapu, humanitaarinen apu.

II В школе

НА УРОКЕ

У ч и т е л ь: У нас новый ученик. Его зовут Микко Никитин. Сегодня мы исправим ошибки прошлого задания. Приготовьте карандаши и резинки.
Ю р а: Микко, у меня нет резинки.
М и к к о: У меня две, возьми одну.
У ч и т е л ь: Ребята, тихо. Вы мешаете.
Ю р а *(тихо)*: Молчу как рыба.

НА ПРИШКОЛЬНОМ УЧАСТКЕ

Л и з а *(Юре)*: Ты все бездельничаешь. Кто твою грядку полоть будет?
Ю р а: Терпеть не могу сорняков.
Л и з а: Я тоже, вот и выпалываю их.
Ю р а: Ты-то давай шевелись. Прополка — дело бабье.
Л и з а: А ты-то что делать будешь?
Ю р а: Воду носить, когда Микко устанет.
М и к к о: Бери ведро. Теперь твой черед. А я спешу в кино.
Ю р а: Точно! Сегодня же новый детектив!
М и к к о: В четыре начинается. Пошевеливайся!
Ю р а: За мной дело не станет. Быстро воды наношу. Наверняка посмотрю этот фильм.

II Koulussa

TUNNILLA

O p e t t a j a: Meillä on uusi oppilas. Hänen nimensä on Mikko Nikitin. Nyt käymme läpi eilisen tehtävän ja korjaamme virheet. Ottakaa kynät ja kumit esille.
J u r i: Mikko, minulla ei ole kumia.
M i k k o: Minulla on kaksi, ota toinen.
O p e t t a j a: Pojat, olkaahan hiljaa. Te häiritsette muita.
J u r i: (*kuiskaten*) Olen hiljaa kuin kala.

Tehtävä: Mikä sinun nimesi on? Entä äitisi (isäsi, mummosi, vaarisi, sisaresi, veljesi, ystäväsi) nimi ja mikä mahtaa olla sen suomalainen vastine?

KOULUN KASVIMAALLA

L i i s a: (*Jurille*) Sinä siinä vain lorvailet. Kuka kitkee sinun penkkisi?
J u r i: Minä vihaan rikkaruohoja.
L i i s a: Niin minäkin. Siksi minä kitkenkin ne pois.
J u r i: Huhki sinä vain. Kitkeminen on naisten hommaa.
L i i s a: Mitäs sinä sitten teet?
J u r i: Minä kannan vettä, kun Mikko väsyy.
M i k k o: Ota ämpäri. Nyt on sinun vuorosi. Minulla on kiire elokuviin.
J u r i: Ai niin, tänään on se uusi jännäri!
M i k k o: Se alkaa neljältä. Pane töpinäksi.
J u r i: En minä tässä kauan kuhni. Pian se vesi on kannettu. Kyllä minäkin näen takuulla sen jännärin.

Tehtävä: Keksi alleviivattujen sanojen kirjakielinen vastine.

КАК ТЫ ВЫРОСЛА!

Учительница: Перепишите с доски в тетради тему урока.
Микко: Лиза, отодвинься в сторону. Я не вижу доску.
Лиза: Весной ты все видел. Что с тобой стряслось?
Микко: Ничего. Какая там тема урока?
Лиза: «Как я провел летние каникулы».
Учительница: Почему вы разговариваете, а не пишете?
Лиза: Микко не видать доску.
Учительница: Боже мой, Лиза, как ты выросла за лето! Я сразу и не заметила.
Микко: Я тоже вырос!
Учительница: Микко, Лиза, поменяйтесь местами.
Микко *(Лизе)*: Вот увидишь, на следующее лето я тебя перерасту! Спорим?

ЧТО СЛУЧИЛОСЬ С МИККО?

Лиза *(Юре)*: Где Микко?
Юра: Он заболел. Я вчера был у него.
Лиза: А что с ним?
Юра: Простудился. Лежит в постели.

OLETPA SINÄ KASVANUT!

Opettaja: Kirjoittakaa taululta vihkoihinne aineen aihe!
Mikko: Liisa, kumarru. Minä en näe taululle.
Liisa: Keväällä sinä näit ihan hyvin. Mikä sinulla nyt on?
Mikko: Ei mikään. Mikä se aihe on?
Liisa: »Miten vietin kesälomani.»
Opettaja: Mitäs te siellä keskustelette ettekä kirjoita?
Liisa: Mikko ei näe taululle.
Opettaja: Herranen aika, Liisa, oletpa sinä kasvanut kesän aikana. En huomannutkaan aikaisemmin.
Mikko: Olen minäkin kasvanut.
Opettaja: Mikko ja Liisa, vaihtakaapa paikkoja.
Mikko: (*Liisalle*) Saatpa nähdä, että ensi kesänä kasvan sinua pitemmäksi. Mistä vetoa?

Tehtäviä: 1) Nimeä substantiivien perusmuoto.
2) Kerro omasta kesälomastasi.

MITÄ MIKOLLE ON TAPAHTUNUT?

Liisa: (*Jurille*) Missä Mikko on?
Juri: Hän on sairaana. Kävin eilen katsomassa häntä.
Liisa: Mikä hänellä on?
Juri: Hän on vilustunut ja makaa nyt sängyssä.

Л и з а: У него температура?
Ю р а: У него высокая температура. На градуснике было почти 39°.
Л и з а: Что у него болит?
Ю р а: Горло. Врач сказал, что у него ангина. У Микко даже голос изменился.
Л и з а: А лекарство он принимает?
Ю р а: Он не может глотать таблетки, принимает порошки. Говорит, что ужасно горько!
Л и з а: В больницу его не возьмут?
Ю р а: Нет. За ним мама ухаживает.
Л и з а: Бедняжка! Наверное, скучает без приятелей.
Ю р а: Вовсе нет! Лежит в постели, весь красный как рак. Глаза только блестят.
Л и з а: Из-за температуры?
Ю р а: Он радуется, что может смотреть телик целый день.

УРОК МАТЕМАТИКИ

У ч и т е л ь н и ц а: Ребята, мы будем давать уроки в третьем классе. Сегодня потренируемся. Лиза, иди к столу. Ты — учительница в третьем классе.
Л и з а: Юра, внимание! Убери карандаши. Руки — на парту!
Ю р а: А что — ничего не будем делать?

L i i s a: Onko hänellä kuumetta?
J u r i: Hänellä on kova kuume. Kuumemittari näytti melkein 39 astetta.
L i i s a: Koskeeko häneen?
J u r i: Koskee, kurkkuun. Lääkäri sanoi, että se on angiina. Mikon äänikin on painuksissa.
L i i s a: Pitääkö hänen syödä lääkkeitä?
J u r i: Hän ei pysty nielemään tabletteja, vaan hänen täytyy ottaa pulveria. Ja se on kuulemma kitkerää.
L i i s a: Joutuuko hän menemään sairaalaan?
J u r i: Ei. Hänen äitinsä hoitaa häntä kotona.
L i i s a: Voi Mikko–ressu! Hänen on varmaankin ikävä, kun ei ole kavereita.
J u r i: Vielä mitä! Vaikka hän on punainen kuin rapu, hänen silmänsä kiiltävät.
L i i s a: Kuumeestako?
J u r i: Eikä, kun hän on iloinen, kun saa katsoa telkkaria koko päivän.

Tehtävä: Mitkä substantiiveista ovat erisnimiä ja mitkä yleisnimiä.

MATEMATIIKAN TUNNILLA

O p e t t a j a: Meidän pitää pitää matematiikan tunti 3. luokalle. Harjoittelemme nyt. Liisa, tule tänne eteen. Olet nyt olevinasi 3. luokan opettaja.
L i i s a: Juri, nenä tännepäin. Kynät sivuun ja kädet pöydälle.
J u r i: Emmekö me opiskelekaan mitään?

Л и з а: Дети! В классе учится двадцать пять человек. Сегодня отсутствуют четыре ученика. Сколько учеников в классе?
М и к к о: От двадцати пяти отнять четыре — будет двадцать один.
Л и з а: Хорошо, Микко! Теперь я дам каждому по три карандаша. Сколько карандашей я всего раздам?
А р т у р: Двадцать один умножить на три равняется шестидесяти трем.
Л и з а: Совершенно верно. Юра, нам на завтрак дают сорок три пирожка. Сколько достанется каждому?
Ю р а: Сорок три разделить на двадцать один — подожди-ка — не делится. Каждому достанется два — и один пирожок в остатке. Так и быть, я его съем.
Л и з а: Сколько пирожков надо прибавить, чтобы каждому досталось по три пирожка?
М и к к о: К сорока трем нужно прибавить двадцать — тогда каждый получит по три пирожка.
Ю р а *(шепотом)*: Лиза, прочти и реши задачку.
Л и з а *(читает)*: «Лиза + Микко = любовь?»... Ну точно, больной! Урок окончен!

ЖИВОЙ РАЗГОВОР

У ч и т е л ь н и ц а: Микко, какой твой любимый цвет?
М и к к о: Белый. А самое любимое животное — белый кот.
У ч и т е л ь н и ц а: Юра, какая твоя любимая музыка?

L i i s a: Lapset, täässä luokassa on kaksikymmentäviisi oppilasta. Neljä oppilasta on tänään poissa. Kuinka monta oppilasta on jäljellä?
M i k k o: Kun kahdestakymmenestäviidestä vähennetään neljä, jää kaksikymmentäyksi.
L i i s a: Hyvä, Mikko! Nyt minä annan teistä kullekin kolme kynää. Montako kynää minä jaoin yhteensä?
A r t t u r i: Kaksikymmentäyksi kerrottuna kolmella on kuusikymmentäkolme.
L i i s a: Aivan oikein. Juri, saamme aamiaiseksi neljäkymmentäkolme piirakkaa. Montako piirakkaa kukin saa?
J u r i: Neljäkymmentäkolme jaettuna kahdellakymmenelläyhdellä – hetkinen – ei mene tasan. Jokaiselle tulee kaksi piirakkaa ja yksi jää yli. Ja sen syön tietysti minä.
L i i s a: Montako piirakkaa on lisättävä, jotta jokainen saisi kolme?
M i k k o: Neljäänkymmeneenkolmeen on lisättävä kaksikymmentä. Sitten jokaisella olisi kolme.
J u r i: *(kuiskaten)* Liisa, ratkaisepa tämä tehtävä.
L i i s a: *(lukee itsekseen)* »Liisa + Mikko = rakkaus.» Sekoboltsi*! Tunti päättyy tähän.

Tehtäviä: 1) Laske laskut: 75+19= 80–50= 2x13= 16:4=
2) Merkitse numeroin tämä päivä (oma syntymäpäiväsi).

VILKAS KESKUSTELU

O p e t t a j a: Mikko, mikä on sinun lempivärisi?
M i k k o: Valkea. Ja lempieläimeni on valkoinen kissa.
O p e t t a j a: Juri, millaisesta musiikista sinä tykkäät?J

* Sekoboltsi on tyhmää merkitsevä slangisana.

Ю р а: Больше всего я люблю Битлов. А самая любимая книга — Даррелл «Моя семья и другие звери».
У ч и т е л ь н и ц а: Лиза, какая у тебя заветная мечта?
Л и з а: Стать учительницей. Это самая любимая моя профессия!

ПЯТЕРКА!

Л и з а *(брату)*: Хорошо учиться в нулевом классе?
В и л л е: Здорово! Я «пятерку» получил!
Л и з а: «Пятерку»? За что?
В и л л е: За сон. Я очень хорошо спал на тихом часе!

ЖЕНИХ

Л и з а *(своему младшему брату)*: Ну, Вилле, как дела в школе?
В и л л е: Я скоро женюсь!
Л и з а: На ком?
В и л л е: На нашей учительнице. Она очень красивая, как тетя-диктор.

J u r i: Kaikkein eniten minä diggaan* Beatlesejä ja kirjoista Durrellin Perheeni ja muita eläimiä.
O p e t t a j a: Liisa, mistä sinä haaveilet eniten?
L i i s a: Minä haluaisin tulla opettajaksi. Se olisi mieliammattini.

Tehtäviä: 1) Kerro, mikä on lempivärisi (lempiruokasi, lempieläimesi).
2) Nimeä adjektiivit.

VITONEN

L i i s a: (*veljelleen*) Onko kiva olla esikoulussa?
V i l l e: On! Sain vitosen!
L i i s a: Vitosen? Mistä hyvästä?
V i l l e: Nukkumisesta. Nukuin niin hyvin päiväunilla.

Tehtävä: Millä luokalla olet? Kerro luokastasi.

SULHANEN

L i i s a: (*pikkuveljelleen*) No Ville, **mitä kouluun kuuluu?**
V i l l e: Minä menen kohta naimisiin.
L i i s a: Kenen kanssa?
V i l l e: Opettajan kanssa. Hän on hyvin kaunis. Melkein kuin telkkarin kuuluttajatäti.

---

* Digata on pitämistä, tykkäämistä merkitsevä slangisana.

Л и з а: Ты же еще маленький. Только семь исполнилось.
В и л л е: Это ничего. Она подождет, пока я одиннадцать классов закончу.
Л и з а: Ты, жених, лучше бы уроки сделал, а то и первого не закончишь.

СОБЫТИЕ ГОДА

У ч и т е л ь н и ц а: Заканчивается год. Можем уже оглянуться назад и подвести итоги. Какое, по-вашему, главное событие года?
П е к к а: Отменили выпускной экзамен по истории.
О й в а: А я исправил свою двойку по финскому.
Ю р а: Ура! Всем встать!
С е п п о: А мой дедушка выиграл по лотерее пылесос.
У ч и т е л ь н и ц а: Поздравляю! Теперь у вас ни пылиночки.
С е п п о: Какое там! Дед его продал. Он у нас пенсионер и все продает. А деньги в сбербанк носит.
У ч и т е л ь н и ц а: Это все интересно. Но эти события — частные. А что касается нас всех?
А р м а с: Ваучеры.
У ч е н и к и: Ха-ха-ха!
У ч и т е л ь н и ц а: Почему вы смеетесь?
М и к к о: А мы Тимо прозвали Ваучер. Он ко всем пристает и спрашивает, зачем он нужен.
У ч и т е л ь н и ц а: Да, это трудно понять. Но, по-моему, это не самое главное в нашей жизни. Ведь произошло что-то и более важное. Не так ли?
Л и з а: Выборы президента.

L i i s a: Sinähän olet vielä pieni. Täytit vasta seitsemän.
V i l l e: Ei se mitään. Hän odottaa kyllä, että pääsen yhdenneltätoista luokalta.
L i i s a: Kuule, sulhasmies, tekisit ennemminkin läksysi. Muuten et pääse ensimmäiseltäkään.

Tehtäviä: 1) Mitä sinulle kuuluu? Mitä kotiin kuuluu?
2) Mitä on alleviivattujen sanojen komparatiivi– ja superlatiivimuoto?

TÄRKEIN TAPAHTUMA

O p e t t a j a: Vuosi on lopuillaan. Voimme jo katsoa taaksepäin ja tehdä tilinpäätöksen. Mikä oli mielestänne vuoden tärkein tapahtuma?
P e k k a: Se että historian tentti peruutettiin.
O i v a: Minä paransin suomen kielen kakkostani.
J u r i: Eläköön! Kaikki ylös!
S e p p o: Minun ukkini voitti arpajaisissa pölynimurin.
O p e t t a j a: Onnittelen! Nyt teillä eivät paikat pölise.
S e p p o: Eikö mitä! Ukki myi sen. Hän on eläkkeellä ja myy kaiken. Ja rahat hän kantaa pankkiin.
O p e t t a j a: Nuo ovat mielenkiintoisia yksittäistapahtumia. Mutta mikä koskettaisi meitä kaikkia?
A r m a s: Voucherit.
O p p i l a a t: Ha haa!
O p e t t a j a: Mille te nauratte?
M i k k o: Me kutsumme Timoa Voucheriksi. Hän ei jätä ketään rauhaan vaan kyselee kaikilta, mihin sitä tarvitaan.
O p e t t a j a: Niin, sitä onkin vähän vaikea käsittää. Mutta sekään ei mielestäni ollut tärkeintä. Tapahtuihan meille muutakin, vai mitä?
L i i s a: Presidentinvaalit.

Учительница: Молодец! Уже погорячее. А где это произошло?
Ученики *(хором):* На съезде народных депутатов!
Учительница: Что еще произошло на съезде?
Сеппо: Депутаты говорили о реформах.
Армас: Депутаты критиковали недостатки. У других.
Микко: Говорили, о чем думали.
Учительница: Какие важные законы принял съезд?
Лиза: Закон о пенсиях. Это — помощь старым и малообеспеченным людям.
Юра: Вот везет! Мне бы на пенсию.
Учительница: Не торопись. Ты пенсионер XXI века. Скоро будут приняты законы и для вас, молодых. Вам строить будущее. Какие будут законы, таким оно и будет.

Opettaja: Hyvä! Nyt polttaa jo. Missä ne vaalit olivat!
Oppilaat: (kuorossa) Kansanedustajien kongressissa.
Opettaja: Mitä muuta siellä tapahtui?
Seppo: Edustajat puhuivat uudistuksista.
Armas: Edustajat arvostelivat epäkohtia, joita toisilla on.
Mikko: He puhuivat mitä ajattelivat.
Opettaja: Mitä tärkeitä lakeja kongressi hyväksyi?
Liisa: Eläkelain. Siitä on apua vanhoille ja pienipalkkaisille ihmisille.
Juri: Kävipä heillä mäihä*! Voi kun pääsisin eläkkeelle!
Opettaja: Älä pidä kiirettä. Sinä olet 2000-luvun eläkeläinen. Kohta käsitellään ja hyväksytään teitä nuoria koskevia lakeja. Teidän tulee rakentaa tulevaisuutta. Millaiset lait, sellainen tulevaisuus.

Tehtävä: Mitkä ovat alleviivattujen adjektiivien vertailuasteet.

* Mäihä — onni, tuuri.

3 Зак. 2326

III В городе, на улице

УХ КАК ЖАРКО!

Ю р а *(после уроков):* Микко, а ты без шапки?
М и к к о: Какая тут шапка! На улице светит солнце. Ух как жарко!
Ю р а: Да, жара. Но мама заставила меня надеть шапку.
М и к к о: А завтра перед майскими прошвырнемся по городу.
Ю р а: Была бы завтра хорошая погода!
М и к к о: И снег бы не пошел...

ЗА МИР

Ю р а: Дедушка, как много народу на площади! Смотри, сколько бабушек и дедушек с орденами!
Д е д у ш к а: Они сражались против фашистов и победили.
Ю р а: Ты помнишь День Победы?
Д е д у ш к а: Да, помню. В тот день люди смеялись и плакали.
Ю р а: А вот лозунг несут: «Спасибо ветеранам, защитникам мира!»
Д е д у ш к а: Сегодня мир надо защищать без оружия!
Ю р а: Как я буду защищать мир?
Д е д у ш к а: Ты думай и работай. И учись хорошо.

III Kaupungilla ja ulkona

HUH, KUN ON KUUMA!

J u r i: (*tuntien jälkeen*) Mikko, missä sinun piposi on?
M i k k o: Mitä pipolla nyt tekee. Ulkona paistaa aurinko. Huh, kun on kuuma.
J u r i: Niin on, mutta äiti vain käski panemaan pipon päähän.
M i k k o: Mutta huomenna on vappuaatto ja sitten mennään kaupungille notkumaan*.
J u r i: Kun vain olisi hyvä ilma.
M i k k o: Eikä ainakaan tulisi lunta.

Tehtävä: Kerro, millainen sää on tänään.

RAUHAN PUOLESTA

J u r i: Katso, ukki, miten paljon torilla on ihmisiä! Ja noin monella vanhuksella on kunniamerkkejä.
U k k i: He taistelivat sodassa saksalaisia vastaan ja voittivat.
J u r i: Muistatko sinä sen voiton päivän?
U k k i: Muistan hyvinkin. Silloin ihmiset itkivät ja nauroivat yhtä aikaa.
J u r i: Tuossa banderollissa lukee: »Kiitos veteraaneille, rauhan puolustajille!»
U k k i: Tänään rauhaa on puolustettava ilman aseita.
J u r i: Miten minä voin sillä tavalla puolustaa rauhaa.
U k k i: Ajattelemalla ja tekemällä työtä. Ja sivistämällä itseäsi.

Tehtävä: Etsi pronominit.

* Notkua on päämäärätöntä kuljeskelua ja maleksimista merkitsevä slangisana.

В КРАЕВЕДЧЕСКОМ МУЗЕЕ

Л и з а: С какого зала начинается экскурсия?
Ю р а: С зала древней истории.
М и к к о: Я там никогда не бывал.
Ю р а: В этом зале интересные экспонаты. Мы можем увидеть, как жили наши предки.
Л и з а: Какой красивый кувшин!
Ю р а: Ему 2000 лет.
Л и з а: Где его нашли?
Ю р а: Археологи нашли его в Карелии.
М и к к о: Кремневый нож, наверное, тупой. Он ведь из камня.
Ю р а: Он кажется острым. Смотри, какое лезвие у ножа.
М и к к о: Но карандаш им не заточишь.
Ю р а: Древние люди рисовали им на камнях.
Л и з а: Смотрите, у того первобытного человека прическа, как у панка.
Ю р а: Я видел вчера похожего на него у кафе «Весна».

В АВТОБУСЕ

М и к к о: На этом автобусе можно доехать до школы?
Ю р а: На этом нет, а на «четверке» можно.
М и к к о: Сколько остановок нам надо проехать?
Ю р а: Три.
В о д и т е л ь: Пассажиры, не забудьте пробить талоны. Следующая остановка — гостиница «Северная».

KOTISEUTUMUSEOSSA

L i i s a: Mistä tutustumiskierros museoon alkaa?
J u r i: Muinaishistorian salista.
M i k k o: Minä en ole koskaan aikaisemmin käynyt siellä.
J u r i: Siellä on kaikenlaisia mielenkiintoisia esineitä. Niistä voimme nähdä, miten esi–isämme elivät.
L i i s a: Voi, kun kaunis kannu!
J u r i: Se on kaksituhatta vuotta vanha.
L i i s a: Mistä se on löydetty?
J u r i: Arkeologit löysivät sen Karjalasta.
M i k k o: Kiviveitsi on varmaan tylsä, kun se on kivestä.
J u r i: Ainakin se näyttää terävältä. Katso vaikka terää.
M i k k o: Mutta kynää sillä ei varmaankaan voi teroittaa.
J u r i: Entisajan ihmiset kaiversivat sillä kiveen.
L i i s a: Katsokaa, tuon alkuasukkaan tukka on kuin punkkarilla.
J u r i: Näin eilen tuon näköisen Kevät–kahvilan edessä.

Tehtävä: Etsi tekstistä demonstratiivipronominit.

BUSSISSA

M i k k o: Meneekö tämä bussi koululle?
J u r i: Ei, mutta nelonen menee.
M i k k o: Montako pysäkinväliä sinne on?
J u r i: Kolme.
K u l j e t t a j a: Matkustajat, olkaa hyvä ja leimatkaa lippunne! Seuraava pysäkki on Pohjola–hotelli.

М и к к о: Какая следующая остановка? Не расслышал.
Ю р а: Гостиница «Северная». Я каждый день езжу этим маршрутом.
М и к к о: У тебя есть талон?
Ю р а: Нет. Но мы же выходим на следующей остановке.
М и к к о: Все же талон надо купить и пробить. Нехорошо ездить «зайцем». Кто-то будет за это расплачиваться.
Ю р а: Лизе везет! У нее мама контролер.
М и к к о: Ну и что с того? Контролеров много, не одна ее мама.
К о н т р о л е р: Ребята, ваши талоны?

У КИОСКА

Л и з а: Смотрите, вот там новый киоск появился, «Таргет» называется. Пойдемте посмотрим, что выставлено на витрине.
М и к к о: Интересно, что за товар там.
Ю р а: Классный киоск! Смотрите, газовый пистолет, а вот наручники.
М и к к о: Да это не настоящие.
Л и з а: Спроси, сколько стоит, и узнаешь, настоящие или нет.
Ю р а: Да сейчас и игрушки дорогие.
Ю р а *(продавцу)*: Сколько стоит пистолет?
П р о д а в е ц: А у тебя есть разрешение на оружие?
Ю р а: Так это настоящий пистолет?

M i k k o: Mikä se seuraava pysäkki on? Minä en kuullut.
J u r i: Pohjola–hotelli. Minä ajan joka päivä tätä reittiä.
M i k k o: Onko sinulla lippu?
J u r i: Ei, mutta mehän jäämme jo seuraavalla pysäkillä pois.
M i k k o: Lippu on kyllä ostettava ja leimattava. On halpamaista matkustaa jäniksenä. Joku sen joutuu kuitenkin maksamaan.
J u r i: Liisalla on tuuria. Hänen äitinsä on tarkastaja.
M i k k o: Entäs sitten? Onhan niitä paljon muitakin tarkastajia kuin hänen äitinsä.
T a r k a s t a j a: Pojat, näyttäkäpä lippunne!

Tehtävä: Onko tekstissä persoonapronomineja? Mainitse myös muut pronominit.

KIOSKILLA

L i i s a: Hei, tuonne on avattu uusi kioski, Target. Mennään katsomaan, mitä siinä myydään.
M i k k o: Mitähän siellä on?
J u r i: Hei, tämähän on hieno kioski. Tuossa on kaasupistooli ja tuossa käsiraudat.
M i k k o: Tyhmä, eihän ne ole aitoja.
L i i s a: Kysy mitä ne maksaa, niin saat tietää onko ne aidot vai ei.
J u r i: Voivathan leikkikalutkin olla nykyään kalliita.
J u r i: *(myyjälle)* Mitä tuo pistooli maksaa?
M y y j ä: Onko sinulla aseenkantolupa?
J u r i: Onko tämä muka ihan oikea pistooli?

Продавец: Конечно. Он настоящий, но тебе еще не по карману. У нас богатый выбор жевательной резинки.
Микко: А какие у вас сорта?
Продавец: У нас есть всякие сорта: мятные, клубничные, ксилитовые, пластики.
Лиза: Взвесьте, пожалуйста, 200 граммов этих конфет.
Продавец: Мы не взвешиваем. У нас товар штучный или фасованный.
Лиза: Мне тогда карамельку на палочке.
Юра: А сколько стоит жвачка с картинками?
Продавец: Если возьмешь оптом, то тебе будет скидка. Это дешевле. А если в розницу, то будет подороже.
Юра: Я, наверно, куплю целую партию не сегодня, так завтра. Вот подработаю на мойке машин и куплю.
Микко: А я куплю сегодня одну, но подороже, пузырчатую.
Лиза: А почему так?
Микко: Подороже — значит, вкуснее. Разве ты не прочла рекламу на киоске: «Скупой платит дважды».
Продавец: Молодец, парень, ты все понял правильно. Да и друг твой не промах.

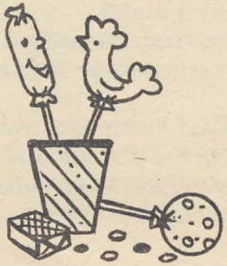

Myyjä: On se, mutta ei sinun kukkarosi sitä vielä kestä. Tässä on purukumeja hieno valikoima.
Mikko: Millaisia teillä sitten on?
Myyjä: Vaikka minkälaisia, on minttua, mansikkaa, ksylitolia, levyjä...
Liisa: Minä otan kaksisataa grammaa noita karkkeja.
Myyjä: Niitä ei myydä painon mukaan vaan kappaleittain tai pakkauksissa.
Liisa: Minä otan sitten tikkarin.
Juri: Paljonko maksaa sellainen purkka, jossa on kuva?
Myyjä: Jos ostat tarpeeksi paljon, saat tukkuhintaan. Se tulee halvemmaksi. Kappaleittain ostaen tulee kalliimmaksi.
Juri: Minä taidan ostaa koko erän, ellen tänään niin huomenna. Tienaan rahat pesemällä autoja ja palaan sitten asiaan.
Mikko: Minä taas ostan tänään yhden sieltä kalliimmasta päästä. Otan sellaisen purkan, jolla voi tehdä palloja.
Liisa: Miten niin?
Mikko: Kalliimpi, siis makeampi. Kioskin seinässähän lukee: »Ahne maksaa kahdesti.»
Myyjä: Taidat olla fiksu jätkä. Tajusit heti. Eikä toinenkaan ole ihan nuija.

Tehtäviä: 1) Taivuta preesensissä ja kaikissa persoonissa verbit olla, kysyä, maksaa, saada, tietää, ostaa.
2) Mikä on alleviivattujen sanojen kirjakielinen vastine.

ПОСЛЕ ДОЖДЯ

М и к к о: Вот это лужи!
Ю р а: Видишь себя как в зеркале!
М и к к о: Только что вверх ногами!
Ю р а: Гляди: дерево до облаков выросло.
М и к к о: А у меня дом. Целых пять этажей.
Ю р а: А у меня машина.
М и к к о: Какой марки? Это «Лада»?
Ю р а: Не знаю. Но фары как у гоночной. Вот на ней прокатишься с ветерком!
М и к к о: Подумаешь. А я залезу на крышу, где антенна...
Ю р а: Куда пошел?! У тебя все кроссовки промокли!

НА ПОЧТЕ

Л и з а: Ребята, что вы здесь делаете?
Ю р а: Хотим отправить посылку в Финляндию.
Л и з а: Адрес правильно написали?
М и к к о: Нам учительница помогла.
Л и з а: Индекс не забыли?
М и к к о: Не забыли.
Л и з а: А марки красивые наклеили?
Ю р а: На посылку марки не наклеивают. Их наклеивают на бандероль.
Л и з а: Я куплю конверты и открытки.

SATEEN JÄLKEEN

M i k k o: Ohoh, mitä lammikoita!
J u r i: Niistä näkee oman kuvansa kuin peilistä.
M i k k o: Paitsi että ylösalaisin.
J u r i: Katso, tuo puu yltää taivaaseen asti.
M i k k o: Minullapa on talo, jossa on viisi kerrosta.
J u r i: Ja minulla auto.
M i k k o: Minkämerkkinen? Lada vai?
J u r i: En tiedä, mutta lyhdyt ovat kuin kilpa–autossa. Sillä pääsee ja lujaa.
M i k k o: Entä sitten! Minäpä kiipeän katolle. Siellä on antenni...
J u r i: Hei, mihin sinä menet? Lenkkarisi ovat jo litimärät.

Tehtävä: Etsi verbit ja nimeä niiden perusmuodot: *esim*. kiipeän – kiivetä.

POSTISSA

L i i s a: Hei pojat, mitä te täällä teette?
J u r i: Me lähetämme pakettia Suomeen.
L i i s a: **Kirjoititteko** te osoitteen oikein?
M i k k o: Opettaja vähän **auttoi** meitä.
L i i s a: **Muistitteko** myös postinumeron?
M i k k o: Muistimme.
L i i s a: **Laitoitteko** te siihen kauniit postimerkit?
J u r i: Ei pakettiin liimata postimerkkejä. Niitä laitetaan vain kirjeisiin.
L i i s a: Minä olen ostamassa kirjekuoria ja postikortteja.

М и к к о: Кого собираешься поздравить?
Л и з а: Отправлю поздравления с Новым годом всем друзьям и знакомым.

ПЕТРОЗАВОДСК — ПОРТ ПЯТИ МОРЕЙ

Л и з а: Дедушка, видишь, какая у нас новая набережная красивая. Вся из гранита. У вас в деревне нет такой, правда?
Д е д у ш к а: Ай-ай-ай, сколько камня! Сколько чугуна на фонари! Сколько труда ушло! А надо ли такое?
Л и з а: А как же! Петрозаводск — ровесник Питера. Видишь: вон памятник Петру Первому на набережной стоит. Наш город — тоже морской порт.
Д е д.: Не может быть. Ведь город-то стоит на Онего-озере.
Л и з а: А наше Онего — что море. Второе по величине в Европе.
Д е д.: В Европе только второе... Ну а в Карелии — самое агромадное. Это уж точно!
Л и з а: Сюда приходят и морские суда. Вон, видишь, стоит одно особенно большое. Не туда смотри, а левее!
Д е д.: Ну что это за пароход? Ни палубы тебе нарядной, ни капитанского мостика, ни парусов на худой конец!

M i k k o: Ketä sinä aiot onnitella?
L i i s a: Lähetän uudenvuodenkortin kaikille ystävilleni ja tutuilleni.

Tehtävä: Taivuta imperfektissä olevat verbit kaikissa persoonissa.

PETROSKOI – VIIDEN MEREN SATAMA

L i i s a: Vaari, katso kuinka kaunis uusi rantakatu on! Se on graniittia. Teilläpä ei kotikylässä olekaan sellaisia, vai mitä?
V a a r i: Voi voi, onpa siinä kiveä! Ja miten paljon lyhtyihin on pantu valurautaa. Sellainen työmäärä! Ja tarvitaanko tuota kaikkea?
L i i s a: Tietenkin! Petroskoi on samanikäinen kuin Pietari. Näethän sinä, että meilläkin on Pietari Suuren muistopatsas rantakadulla. Petroskoissa on myös merisatama.
V a a r i: Eihän se pidä paikkaansa, kaupunkihan on järven rannalla.
L i i s a: Ääninen on laaja kuin meri. Se on Euroopan toiseksi suurin järvi.
V a a r i: Euroopassa toinen, Karjalassa ensimmäinen. Se pitää varmasti paikkansa.
L i i s a: Tänne tulee valtamerilaivojakin. Tuollakin on yksi oikein iso laiva. Ei siellä, vaan vasemmalla.
V a a r i: No, on siinäkin laiva: ei upeaa kantta, ei komentosiltaa, eikä oikein purjeitakaan.

Л и з а: Это же грузовой корабль, сухогруз. Вон еще баржи. На них строительные материалы перевозят, руду, песок, промышленные изделия...
Д е д.: А вон тот белоснежный красавец-корабль для чего?
Л и з а: Этот туристов с юга привез. Они знакомятся с Кижами, с Валаамом.
Д е д.: А как их сюда доставили — поездом, потом поселили на корабле?
Л и з а: Дедушка, Онего связано каналами и реками с морями. Петрозаводск — порт пяти морей!
Д е д.: Батюшки-светы! А я и не знал!
Л и з а: А в вашу деревню по воде попадешь?
Д е д.: А то как же! К нам теплоход «Лермонтов» ходил. Хороший был там буфет.
Л и з а: Ну ты что вспомнил! Это — старина. А сейчас новые суда как птицы летают. На подводных крыльях.
Г о л о с *(с корабля):* Лиза, привет с борта!
Л и з а: Ой, это Кристина, моя подружка. Как ты туда попала?
К р и с т и н а: Меня приняли в городской Клуб юных моряков. Будем учиться корабельному делу.
Д е д.: Ну раз девушки становятся капитанами, наверно, и впрямь Петрозаводск — город пяти морей.

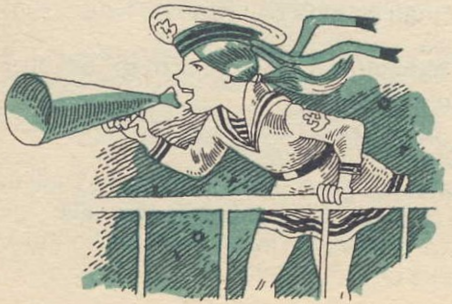

L i i s a: Se onkin rahtilaiva. Ja tuolla on proomuja. Niillä kuljetetaan rakennustarvikkeita, malmia, hiekkaa, teollisuustuotteita...
V a a r i: Ja mikä on tuo kaunis valkoinen laiva?
L i i s a: Se on tuonut turisteja etelästä. He tutustuvat Kižiin ja Valamoon.
V a a r i: Miten he tänne pääsivät? Ensin junalla ja majoitettiin sitten laivalle?
L i i s a: Vaari, Ääniseltähän on jokien ja kanavien kautta yhteys merelle. Petroskoi on viiden meren satama.
V a a r i: Hyvänen aika, sitäpä en tiennytkään.
L i i s a: Mutta pääseekö teidän kyläänne täältä vesitse?
V a a r i: Pääsee toki. Ennenvanhaan Lermontov-laiva poikkesi meidänkin rantaan. Siinä oli hyvä bufetti!
L i i s a: Mitä sinä menneitä muistelet. Nykyään laivat liitelevät kuin linnut, kantosiivillä.
Ä ä n i: (*laivalta*) Liisa, terveisiä laivasta!
L i i s a: Hei, se on Kristiina, minun paras ystäväni. Miten sinä siellä olet?
K r i s t i i n a: Minut hyväksyttiin nuorten merimieskerhoon. Me opiskelemme merimiestaitoja.
V a a r i: No, jos tytöistä on tulossa kapteeneja, taitaa Petroskoi todellakin olla viiden meren satama.

Tehtäviä: 1) Taivuta perfektin kaikissa persoonissa: on tuonut.
2) Kerro, mihin meriin Petroskoilla on yhteys.

КОТОРЫЙ ЧАС?

Л и з а: Странно, скоро полвторого, а Микко не видать.
Ю р а: Да, он должен прийти вовремя. Вчера ему родители часы купили.
Л и з а: Юра, на твоих сколько?
Ю р а: У меня без двадцати два.
Л и з а: Ну нет, твои часы торопятся. Сейчас без двадцати семи два.
Ю р а: Как же! Я утром проверял время по телефону. А твои часы, кажется, отстают.
Л и з а: Да посмотри на башенные часы: вот сейчас будет полвторого.
Ю р а: На этих часах стрелки неизвестно что показывают. Зависит от того, откуда на них смотришь.
Л и з а: Неправда! За ними — строгий контроль. Их регулярно заводят, а когда нужно, переводят стрелки вперед или назад.
Ю р а: А по мне лучше всего солнечные часы, как в Таллинне в старинном парке Кадриорг.
Л и з а: Какой толк в Карелии от солнечных часов, когда тут солнце редкий гость.
Ю р а: Старинные часы идут лучше. Видела бы ты карманные часы у моего дедушки. Им лет пятьдесят, а тикают, как новенькие.
Л и з а: Наверно, в них уже все детали заменили, один корпус остался.
Ю р а: Ничего подобного. Часы только чистили. «Я уже и зубы свои съел, — говорит дед, — а часам годы нипочем».
Л и з а: Все-таки не пойму, почему Микко задерживается. Он уже на 20 минут опаздывает.
Ю р а: А у меня часы показывают без пяти два.
Л и з а *(прохожему)*: Дяденька, скажите, пожалуйста, который час?

PALJONKO KELLO ON?

L i i s a: Kumma juttu, kello **on** kohta puoli kaksi eikä Mikkoa näy.
J u r i: Kyllä hänen pitäisi osata tulla ajoissa. Hänen vanhempansa ostivat hänelle eilen kellon.
L i i s a: Mitä sinun kellosi on?
J u r i: Kahtakymmentä vaille kaksi.
L i i s a: Ei voi olla! Sinun kellosi edistää. Se on vasta kahtakymmentäseitsemää vailla.
J u r i: Eikä! Tarkistin ajan aamulla puhelimesta. Sinun kellosi taitaa jätättää.
L i i s a: No, katso tornikelloa, se on kohta puoli kaksi.
J u r i: Tuo kello käy lehmänkellon kanssa samaa aikaa. Sen aika riippuu siitä, mistä katsoo.
L i i s a: Eikä riipu! Se tarkistetaan jatkuvasti. Se vedetään säännöllisesti ja viisareita siirretään tarvittaessa eteen– tai taaksepäin.
J u r i: Minusta aurinkokello on paras, sellainen kuin on Tallinnan Kadriorgin puistossa.
L i i s a: Mitä Karjalassa tekee aurinkokellolla, kun ei täällä ole aurinkoakaan.
J u r i: Vanhat kellot käyvät varmimmin. Näkisittepä ukkini taskukellon. Se on viisikymmentä vuotta vanha, mutta tikittää kuin uusi.
L i i s a: Varmaankin kaikki osat on jo kertaalleen vaihdettu ja vain kuori on entinen.
J u r i: Eipäs ole! Kelloa on vain puhdistettu. »Hampaanikin olen jo syönyt, mutta kelloa vuodet eivät paina», tuumaa ukki aina.
L i i s a: En sittenkään käsitä, miksi Mikko on myöhässä. Nyt hän on jo kaksikymmentä minuuttia myöhässä.
J u r i: Minun kelloni on jo viittä vailla kaksi.
L i i s a: (*ohikulkijalle*) Setä hei, paljonko kello on?

4 Зак. 2326

Прохожий: Скоро два. А на Сахалине полночь.
Юра: Ха-ха! Получила! А вот и Микко. Слушай, ты куда запропастился?
Микко: Как куда? Я точен как часы. Посмотрите на мои: ровно полвторого.
Лиза: Все ясно. Сейчас идем на видеосеанс...
Юра: А потом бегом в часовую мастерскую, пока гарантийный срок не вышел.

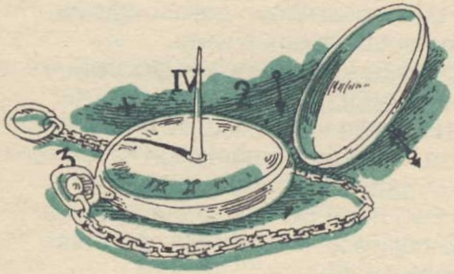

МОЙ АДРЕС

Микко: Мы переехали в новую квартиру. Четырехкомнатную на втором этаже с балконом.
Лиза: Где это?
Микко: На Древлянке. Это недалеко от центра города.
Юра: Мне нравится наш микрорайон.
Лиза: А где ты живешь?
Юра: На Кукковке, около железной дороги.
Лиза: И давно ты там живешь?
Юра: С пятого класса. Уже третий год. Заходи. Вот тебе мой адрес. К нам легко доехать на троллейбусе.
Микко: А к нам еще легче: прямо от школы без остановок.

Ohikulkija: Kohta kaksi. Ja Sahalinilla on jo puoliyö.
Juri: Ha ha! No, tuossa se Mikko nyt tulee. Missä sinä olet kupannut?
Mikko: Miten niin kupannut? Minähän olen täsmällinen kuin kello. Minun kelloni on tasan puoli kaksi.
Liisa: Antaa olla. Mennään nyt videoon.
Juri: Ja sen jälkeen kiireesti kelloliikkeeseen ennen kuin takuuaika menee umpeen.

Tehtäviä: 1) Missä aikamuodossa (tempuksessa) alleviivatut verbit ovat? Muuta ne pluskvamperfektiin.
2) Mitä kupata tarkoittaa kirjakielessä?

OSOITTEENI

Mikko: Me olemme muuttaneet uuteen asuntoon. Se on neljän huoneen kämppä toisessa kerroksessa ja siinä on parveke.
Liisa: Missä se on?
Mikko: Drevljankalla. Ei se ole kaukana keskustasta.
Juri: Minä tykkään meidän lähiöstä.
Liisa: Missä sinä sitten asut?
Juri: Kukonmäellä, lähellä rautatietä.
Liisa: Oletko asunut siellä kauankin?
Juri: Viidenneltä luokalta lähtien, kolmatta vuotta. Tule joskus käymään. Tässä on osoite. Meille pääsee helposti trollikalla.
Mikko: Meille pääsee vielä helpommin, suoraan vain koululta ilman pysähdyksiä.

Юра: Да, а потом ищи во дворах ваш дом. Без экскурсовода не найдешь. А наш дом стоит прямо у дороги.
Микко: Зато у нас лес рядом, грибы осенью с балкона видать.
Юра: А у нас воздух чище.
Микко: Ну это еще как сказать!

ЭКСКУРСИЯ

Микко: Что за группа там у Вечного огня?
Юра: Это туристы. Они знакомятся с нашим городом.
Микко: Почему они не идут на набережную? Ведь там находится памятник Петру Первому.
Юра: Но здесь напротив — Онежский завод.
Микко: Это бывший Петровский?
Юра: Да. И город назван в честь завода.
Микко: По-фински Петроской, но отец сказал мне, что финны называли город во время войны Ээнислинна.
Юра: Да, но по-русски и на многих других языках Петрозаводск — Петров завод.

Juri: Mutta sitten perillä saa kiertää kaikki pihat etsimässä teidän taloa. Täytyy olla opas, kun sinne tulee. Meidän talo on ihan kadun vieressä.
Mikko: Mutta meilläpä on metsä ihan lähellä. Syksyllä sienet tunkevat parvekkeelle.
Juri: Mutta meillä on puhtaampi ilma.
Mikko: No, se on siinä ja siinä.

Tehtävä: Kerro kodistasi.

TUTUSTUMISKÄYNTI

Mikko: Mikä porukka tuolla ikuisen tulen luona on?
Juri: Jotain turisteja. Tutustuvat Petroskoihin.
Mikko: Mikseivät he mene rantaan. Siellähän on Pietari Suuren patsas?
Juri: Mutta Onegan traktoritehdas on tuossa vastapäätä.
Mikko: Eikös se ole entinen Pietarin tehdas?
Juri: On. Koko kaupunki on saanut siitä nimensä.
Mikko: Suomeksi se on Petroskoi, mutta isäni sanoi, että suomalaiset kutsuivat sitä sodan aikana Äänislinnaksi.
Juri: Niin, mutta venäjäksi ja monilla muilla kielillä se on Petrozavodsk – Pietarin tehdas.

Tehtävä: Toimi Petroskoin oppaana ja kerro kaupungista.

ПОЙДЕМ ЕСТЬ МОРОЖЕНОЕ

Юра *(обращаясь к Микко и Лизе):* Пойдемте в кафе есть мороженое.
Микко: Пошли!
Лиза: У меня нет с собой денег.
Микко *(Юре):* Дашь взаймы?
Юра: Я вас угощу.
Официант: Что будете заказывать?
Лиза *(Микко):* Какое мороженое ты больше любишь?
Микко: Любое. Главное, чтобы порция была большая.
Юра: Ванильное мороженое есть?
Официант: К сожалению, оно кончилось. Есть только фруктовое и шоколадное.
Юра: Возьмем двойные порции шоколадного.

НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ВОКЗАЛЕ

Юра: Ты кого-то встречаешь, Микко?
Микко: Маму. Она возвращается из командировки. Сейчас прибывает поезд из Костомукши.
Юра: Поезд опаздывает?
Микко: Нет, он приходит по расписанию.
Юра: Только что объявили другой поезд — из Петербурга.
Микко: Из Костомукши прибывает на второй путь.
Юра: Туда нужно идти через тоннель.
Микко: Да, я знаю. Извини, я тороплюсь. Мне надо успеть к вагону номер восемь.
Юра: Ну беги, а то поезд длинный.

MENNÄÄN JÄÄTELÖBAARIIN

Juri: *(Mikolle ja Liisalle)* Mennään jätskille.
Mikko: Mennään vaan.
Liisa: Minulla ei ole fyrkendaalia mukana.
Mikko: *(Jurille)* Vippaatko?
Juri: Minä pistän jätskit koko porukalle.
Tarjoilija: Mitäs laitetaan?
Liisa: *(Mikolle)* Mistä sinä tykkäät?
Mikko: Ihan mistä vaan, kunhan annos on iso.
Juri: Onko teillä vaniljaa?
Tarjoilija: Valitettavasti se pääsi loppumaan. Nyt on vain hedelmä– tai suklaajäätelöä.
Juri: Otetaan sitten tupla–annokset suklaajäätelöä.

Tehtävä: Muuta alleviivatut sanat kirjakielelle.

RAUTATIEASEMALLA

Juri: Ketä sä venaat, Mikko?
Mikko: Mutsia. Hän tulee työmatkalta. Kohta se Kostamuksen–juna tuleekin.
Juri: Onko se myöhässä?
Mikko: Ei, se tulee ajallaan.
Juri: Mutta äsken kuulutettiin, että Pietarin–juna on tulossa.
Mikko: Kostamuksen–juna tulee toiselle raiteelle.
Juri: Sinne pitää mennä tunnelin kautta.
Mikko: Tiedän tiedän. Sori, mutta nyt pitää ottaa jalat alle. Minun pitää ehtiä kahdeksannen vaunun luo.
Juri: Mene kipin kapin. Juna on sika pitkä.

Tehtäviä: 1) Taivuta eri tempuksissa ja kaikissa persoonissa verbit tulla, mennä.
2) Muuta alleviivatut sanat kirjakielelle.

IV На каникулах, в отпуске

ВОСПОМИНАНИЯ О КРЫМЕ

Учительница: Юра, расскажи о своих летних каникулах.
Юра: В июле я ездил с папой и мамой в Крым, на Черное море.
Учительница: Крым — большой. Где же вы были?
Юра: Мы жили в Гурзуфе, возле горы Аю-даг, Медведь-горы.
Лиза: А у нас в Карелии город есть — Медвежьегорск.
Юра: А Медведь-гора очень большая. Она как громадный медведь, который пьет воду из моря.
Лиза: А разве морскую воду пьют? Она ведь соленая.
Юра: Может, он и не пьет, а идет купаться. Ему очень жарко в Крыму.

У БАБУШКИ

Микко: Здравствуй, бабушка!
Бабушка: Наконец-то приехал. Сколько лет, сколько зим.
Микко: Привет от мамы и папы. Бабуля, как твое здоровье?
Бабушка: Не жалуюсь. А как ты доехал?
Микко: В один момент. Прилетел на самолете.
Бабушка: Попадали в воздушные ямы?
Микко: Да. Но я их не боялся.

IV Lomalla

KRIMIN–MUISTOJA

Opettaja: Kerropa kesälomastasi, Juri.
Juri: Heinäkuussa me matkustettiin isän ja äidin kanssa Mustallemerelle, Krimille.
Opettaja: Krimin niemimaa on iso. Missä päin Krimiä te olitte?
Juri: Gurzufissa, Karhuvuoren lähellä.
Liisa: Meillä on Karjalassa Karhumäen kaupunki.
Juri: Karhuvuori on valtavan korkea. Se on kuin jättiläiskarhu, joka juo vettä merestä.
Liisa: Voiko merivettä muka juoda? Sehän on suolaista.
Juri: Saattaa olla, ettei se juokaan vaan on menossa uimaan. Krimillä on liian kuumaa sille.

Tehtäviä: 1) Taivuta kieltomuodossa ja kaikissa persoonissa: Minä juon.
2) Haastattele toveriasi hänen kesänvietostaan.

MUMMOLASSA

Mikko: Terve, mummo!
Mummo: Terve terve! Vihdoinkin sinä tulit. Olen odottanut iät ja ajat.
Mikko: Terveisiä mutsilta ja faijalta.* Kuinkas voit?
Mummo: Ei valittamista. Pääsitkö hyvin perille?
Mikko: Yhdessä hujauksessa, kun tulin lentsikalla.
Mummo: Oliko matkalla ilmakuoppia?
Mikko: Oli, mutta en minä niitä pelännyt.

* faija – isä

Б а б у ш к а: Ну ты и смелый!
М и к к о: Мужчины ничего не боятся. Я и на рыбалку пойду ночью, когда отец приедет.
Б а б у ш к а: Почему он сейчас не приехал?
М и к к о: Отец еще не вышел в отпуск.
Б а б у ш к а: Когда он приедет?
М и к к о: Через неделю. И тогда мы пойдем ловить щуку. А рыба клюет?
Б а б у ш к а: Рыба клюет хорошо. Ты проголодался?
М и к к о: Нет. Я ел в самолете конфеты. А ты напекла пончиков!..
Б а б у ш к а: Целую миску.
М и к к о: Ой, как вкусно пахнут! Я, пожалуй, проголодался.
Б а б у ш к а: А не поешь ли сначала картошки? Садись-ка за стол!

ДЕНЬ В ЛЕСУ

М и к к о: На этой поляне растут белые грибы.
Л и з а: Откуда ты знаешь?
М и к к о: Под той елью муравейник. Белые грибы растут возле муравейников, в траве.
Ю р а: А этот гриб съедобный?
М и к к о: Нет, это ядовитая белая поганка.
Л и з а: Красный мухомор красивый.
М и к к о: Но он ядовитый, его нельзя есть.
Ю р а: Я нашел семью желтых грибов. Что это за грибы?

M u m m o: Oletpa sinä reipas!
M i k k o: Miehet eivät pelkää mitään. Me mennään yöllä kalaankin, kunhan isä tulee.
M u m m o: Miksi hän ei tullut nyt?
M i k k o: Hän ei saanut vielä lomaa.
M u m m o: Milloin hän sitten tulee?
M i k k o: Viikon päästä. Sitten me menemmekin pyytämään haukea. Onko kala syönyt?
M u m m o: On syönyt hyvin. Onko sinulla nälkä?
M i k k o: Ei. Söin koneessa karamellejä. Haa, sinä olet paistanut munkkeja!
M u m m o: Koko vadillisen.
M i k k o: Ai, kun ne tuoksuu hyvältä. Tarkemmin ajatellen minulla onkin nälkä.
M u m m o : Mutta maistettaisiinkohan ensin perunaa. Käyhän pöytään!

Tehtäviä: 1) Etsi partikkelit.
2) Kerro mummostasi tai vaaristasi. Käytä lauseissa partikkeleita.

PÄIVÄ METSÄSSÄ

M i k k o: <u>Täällä kasvaa herkkutatteja.</u>
L i i s a: Mistäs tiedät?
M i k k o: Tuon kuusen alla on muurahaispesä. Herkkutatit kasvavat muurahaispesien lähellä ruohikossa.
J u r i: Onko tämä syötävä sieni?
M i k k o: Ei. Se on myrkyllinen valkoinen kärpässieni.
L i i s a: Punainen kärpässieni on kaunis.
M i k k o: Mutta myrkyllinen. Sitäkään ei saa syödä.
J u r i: Minä löysin oikein sieniperheen. Mitähän nämä ovat?

Микко: Лисички.
Лиза: А вот подосиновик на толстой ножке.
Юра: Сыроежки не собирайте. Сейчас других грибов полно.
Лиза: А этот гриб с серой шляпкой брать?
Юра: Конечно, бери. Это подберезовик.
Микко: А у бабушки в Калевале можно набрать целую корзину груздей.
Лиза: А их жарят?
Микко: Их не жарят, а солят. Когда ешь, они хрустят.
Юра: Глядите, какая на небе черная туча! Скоро хлынет дождь!
Лиза: Где спрячемся?
Юра: Бежим под старую ель!
Микко: Ух ты! Мы как в шалаше!
Юра: А вот и белый гриб!
Лиза: Тоже от дождя прячешься?

САМЫЙ ИНТЕРЕСНЫЙ ФИЛЬМ

Юра *(Лизе)*: Ты почему сегодня такая грустная?
Лиза: Вчера видела по телику фильм «Ананда».
Юра: Ну и что?
Лиза: Это музыкальный фильм. Вчера показали только одну серию.
Микко: А когда покажут следующую?

Mikko: Kantarelleja.
Liisa: Ja tuo paksujalkainen on punikkitatti.
Juri: Älkää poimiko enää haperoja. Muita sieniä on jo tarpeeksi.
Liisa: Otetaanko tuo harmaalakkinen tatti?
Juri: Otetaan tietysti. Se on lehmäntatti eli löpö.
Mikko: Kalevalan mummolassa saa koreittain rouskuja.
Liisa: Voiko niitä paistaa?
Mikko: Niitä ei paisteta vaan suolataan. Ne narskuvat hampaissa.
Juri: Katsokaa, tuolta nousee musta pilvi. Kohta sataa ja rankasti.
Liisa: Mihin me pääsemme suojaan?
Juri: Mennään tuon naavakuusen alle.
Mikko: Huh, täällä me olemme kuin teltassa.
Juri: Ja tuossa on sopivasti herkkutattikin.
Liisa: Sinäkin taidat olla sadetta paossa.

Tehtävä: Muuta alleviivatut lauseet kielteiseksi. Tee toverillesi kysymyksiä sienistä.

HAUSKIN ELOKUVA

Juri: *(Liisalle)* Miksi olet tänään niin allapäin?
Liisa: Eilen oli telkkarissa Ananda-filmi.
Juri: Ja mitä siitä?
Liisa: Se on musiikkifilmi. Siitä näytettiin eilen ensimmäinen osa.

Л и з а: Только через неделю.
Ю р а: А о чем этот фильм?
Л и з а: О девочке-сироте, которая поет. А дядя-богач ее обижает.
Ю р а: Нашла что смотреть! Посмотрела бы «Синих пиратов»! Вот стоящий фильм! Один парень против тридцати. Он им — каратэ, а сам — через пропасть!
Л и з а: Чепуха!
М и к к о: А я люблю фильмы про животных. Самое интересное — это мультики.

ДЕНЬ РОЖДЕНИЯ

М а м а: Юра, звонят. Гости идут.
Ю р а: Я, я открою. Входите, раздевайтесь!
М а м а: Какие красивые цветы!
Б а б у ш к а: Сколько вас? Целая гора шапок! Что такое?
Ю р а: Бабушка, ты что — забыла? У меня же день рождения! Сама пирог пекла с надписью: «Юре 12 лет».
Л и з а: Поздравляю с днем рождения и дарю тебе книжку «Черный принц». Купила ее в книжном магазине на Энгельса.
Ю р а: А мне мама подарила микрокалькулятор.
Л и з а: А папа?

M i k k o: Milloin toinen tulee?
L i i s a: Vasta viikon päästä.
J u r i: Mistä se kertoo?
L i i s a: Orvosta tytöstä. Hän vain laulaa, vaikka upporikas setä on hänelle ilkeä.
J u r i: Onpa sinulla katsottavat! Menisit katsomaan Sinisiä merirosvoja. Siinä sinulle olisi kunnon elokuva. Kaveri taistelee yksin kolmeakymmentä vastaan. Hän tekee karatetemppuja ja hyppää rotkonkin yli.
L i i s a: Hyi kamalaa!
M i k k o: Minä tykkään eläinfilmeistä. Mutta piirretyt ovat kaikkein makeimpia.

Tehtäviä: 1) Kerro filmistä, jonka näit viimeksi: Mikä sen nimi oli? Millainen elokuva se oli (taide–, ääni–, mykkä–, väri–, mustavalkoinen–, jännitys–, toiminta– jne.)? Kuka on ohjannut elokuvan? Ketkä siinä näyttelevät?
2) Keskustele toverisi kanssa jostakin filmistä.

SYNTYMÄPÄIVÄ

Ä i t i: Juri, mene avaamaan, ovikello soi. Vieraita alkaa tulla.
J u r i: Menen menen. Sisään sisään! Ottakaa päältänne.
Ä i t i: Voi, kun on kauniita kukkia!
M u m m o: Tuollainen joukko ihmisiä! Hattujakin on kokonainen kasa. Mistä on kysymys?
J u r i: Mummi, etkö muista, että minulla on synttärit! Paistoit itse kakunkin, jossa lukee: »Juri 12 vuotta.»
L i i s a: Onnea vaan! Toin sinulle kirjan Musta prinssi. Ostin sen Engelsinkadun kirjakaupasta.
J u r i: Äiti antoi minulle taskulaskimen.
L i i s a: Entä isä?

Ю р а: Папа нарисовал мой портрет. Смотрите, какой я тут прилежный.
М а м а: Давайте сядем за стол.
Ю р а: А где Микко?
Л и з а: Он, как всегда, опаздывает.
А р м а с: Я такого большого торта еще никогда не видел.
Л и з а: Можно мне кусочек с розой?
М а м а (*Юре*): Угощай гостей чаем, соками. *(Гостям):* Кто хочет коктейль?
А р м а с: Мне коктейль с соломинкой.
Ю р а: Бабушка, звонят.
Б а б у ш к а (*берет трубку*): Алло, кто говорит?
Ю р а: Бабуля, это не телефон звонит. А в дверь.
М и к к о: Извините за опоздание. Я не один.
Ю р а: Ой, какой милый песик. Как его зовут?
М и к к о: Это — Дружок. Поздравляем тебя!
Ю р а: Мне везет! Это лучший подарок! А он породистый?
М и к к о: Еще бы. Петрозаводская дворняга и очень умная.
Ю р а: Я его дрессировать буду и учить фокусам. Вдвоем нам будем весело.

J u r i: Isä piirsi minusta muotokuvan. Enkö näytäkin kiltiltä siinä.
Ä i t i: Käykää pöytään!
J u r i: Hei, missä Mikko on?
L i i s a: Tulee myöhässä, kuten aina.
A r m a s: En ole ennen nähnyt näin isoa kakkua.
L i i s a: Minä haluan palan, jossa on ruusu.
Ä i t i: *(Jurille)* Tarjoa vieraille teetä ja mehua. *(Vieraille)* Haluaako joku cocktailia?
A r m a s: Minulle sellainen cocktaili, jossa on pilli.
J u r i: Mummi, ovikello soi.
M u m m o: Haloo, kuka siellä?
J u r i: Mummi, ei se ole puhelin vaan ovikello.
M i k k o: Anteeksi, että olen vähän myöhässä, mutta en tullut yksin.
J u r i: Voi, kun söpö koiranpentu! Mikä sen nimi on?
M i k k o: Kaveri. Onnea vaan sinulle!
J u r i: Tämä on onnen päivä. Tämä on paras lahja. Onko tämä oikein rotukoira?
M i k k o: Juu, se on »petroskoinrakki» ja oikein viisas.
J u r i: Minä alan kouluttaa sitä ja opettaa sille kaikenlaisia temppuja. Meillä tulee olemaan hauskaa kahdestaan.

Tehtäviä: 1) Poimi nominatiivissa olevat nominit.
2) Oletko ollut syntymäpäivillä? Kerro niistä.

5 Зак. 2326

СЕГОДНЯ 8 МАРТА

М и к к о: Лиза, поздравляем тебя с Женским днем! Желаем счастья!

Ю р а: Желаем тебе быть храброй, как Валентина Терешкова, красивой, как Мисс Вселенная, знаменитой, как АББА, милосердной, как мать Тереза. А главное — будь сама собой!

В АНТРАКТЕ

М и к к о: Красивый у нас театр! И даже карельские березы стоят в фойе.

Л и з а: Ты видел фотографии артистов? Там есть и моя тетя. Пойдем посмотрим.

М и к к о: На самом видном месте — фотография Рагнара Нюстрема. Он что — самый главный?

Ю р а: Он создал театр. Театр основан в 1932 году. Нюстрем умер уже в 1938 году. Отец рассказал.

М и к к о: Интересно все-таки знать: кто же главный в театре? Может, вон та женщина с важным видом?

Ю р а: Конечно. Она же заведует буфетом.

Л и з а: Главный в театре — актер, без него не будет спектакля.

Ю р а: А может, все-таки, главный — режиссер?

М и к к о: А что он может без осветителя и костюме-

TÄNÄÄN ON 8. MAALISKUUTA

M i k k o: Onnittelemme sinua naistenpäivän johdosta, Liisa. Onnea vaan!

J u r i: Toivomme, että olisit yhtä rohkea kuin Valentina Tereškova, kaunis kuin Miss Universum, kuuluisa kuin Abba ja armelias kuin äiti Teresa. Mutta ole kuitenkin ennen kaikkea oma itsesi.

Tehtävä: Kirjoita onnittelukortti äidillesi, sisarellesi, mummollesi.

VÄLIAJALLA

M i k k o: Kyllä meillä on kaunis teatteri. Lämpiössä on visakoivujakin.

L i i s a: Oletko huomannut, että seinällä on näyttelijöiden valokuvia? Minunkin tätini kuva on siellä. Mennään katsomaan.

M i k k o: Ragnar Nyströmin kuva on näkyvimmällä paikalla. Onko hän teatterin tärkein ihminen?

J u r i: Hän on teatterin perustaja. Teatteri perustettiin 1932. Nyström kuoli jo vuonna 1938. Isä on kertonut.

M i k k o: Olisi kuitenkin kiva tietää, kuka on päähenkilö teatterissa. Varmaankin tuo pönäkän näköinen nainen.

J u r i: Ilman muuta: hän on kahvilanpitäjä.

L i i s a: Teatterin päähenkilö on näyttelijä – ilman näyttelijää ei ole esitystäkään.

J u r i: Ehkä kuitenkin ohjaaja on kaikkein tärkein?

M i k k o: Mitä hän voi tehdä ilman valaistusmestaria tai

ра? Вот это видные люди, хоть их и не видать на сцене.
Ю р а: Оформитель — тоже важный человек. Я видел, как папа оформлял спектакль. Ужас, сколько работы! Он похудел на два с половиной килограмма!
Л и з а: А иногда я думаю, главная в театре — билетерша. Не пустит, и не будет тебе никакого театра.
М и к к о: Еще чего! У меня билет куплен. Как она не пустит в театр?
Ю р а: Бросьте спорить. Я вспомнил, кто главный в театре. Однажды с папой я был здесь и своими ушами слышал от директора театра: «Самый главный в театре — зритель», значит, ты и я.

НА ДАЧУ

М и к к о: Юра, ты завтра едешь на дачу?
Ю р а: Само собой. Я люблю ездить на дачу. Рядом — озеро, песчаный берег, а вечерами — рыбалка.
М и к к о: У моей бабушки в деревне тоже дача с русской печкой. И баня есть.
Ю р а: Это же не дача, а деревенская изба.
М и к к о: Какая разница — и купаться есть где, и рыбачить.
Ю р а: Дача — не дом. На даче не работают, а отдыхают.

puvustonhoitajaa. He ovat näkyvää väkeä, vaikkei heitä näykään näyttämöllä.
J u r i: Lavastajakin on tärkeä. Minä näin, miten isäni lavasti näytelmää. Voi juku, mikä homma! Hän laihtuikin kaksi ja puoli kiloa.
L i i s a: Joskus minusta tuntuu, että teatterin tärkein henkilö on lippujen tarkastaja. Jos hän ei päästä sisään, ei näy esitystäkään.
M i k k o: Tyhmä, jos minulla on lippu, on hänen päästettävä minut katsomoon.
J u r i: Lopettakaa tuo kinaaminen. Nyt minä muistankin, kuka on tärkein teatterissa. Olin täällä kerran isän kanssa ja kuulin omin korvin, kun teatterin johtaja sanoi: »Katsoja on tärkein teatterissa.» Siis sinä ja minä.

Tehtävä: Muuta dialogi monologiksi. Kerro teatterista.

MÖKILLE

M i k k o: Menetkö huomenna mökille, Juri?
J u r i: Tietenkin. Minä tykkään käydä mökillä. Järvi on ihan vieressä, siellä on hiekkaranta ja iltaisin voi mennä ongelle.
M i k k o: Mummollani on kylässä mökki ja siinä on venäläinen uuni. Ja on siellä saunakin.
J u r i: Ei se ole mökki vaan maalaistalo.
M i k k o: Ei sen väliä, voi sielläkin uida ja onkia.
J u r i: Mökki ei ole talo. Mökillä ei tehdä työtä vaan levätään.

Л и з а: А моя мама на даче с утра до вечера в теплице копается. Какие помидоры она там выращивает!
Ю р а: А мой папа все время на веранде сидит, глаз от озера не отводит.
М и к к о: Я люблю ходить по грибы-ягоды. Там есть такие места — одни белые грибы растут.
Ю р а: А я в плохую погоду камин топлю.
М и к к о: От твоего камина зимой мало толку. А у бабушки в самый трескучий мороз хоть босиком ходи.
В и л л е: Самая лучшая дача — наша. У нас самая большая сосна растет. А на сосне я видел живую пушистую белку.
Л и з а: Что я вам покажу — такого ни у кого нет. Видите?
М и к к о: Что это? Черепок с дырочками...
Л и з а: Ему три тысячи лет, ученые сказали. На нашем участке была первобытная стоянка. А у вас?

ЛЕТОМ У РОДСТВЕННИКОВ

О т е ц М и к к о: Ну, вот мы и приехали. Это — моя родная деревня. Сколько родственников собралось! Здравствуй, дядя Тойво!
Д я д я Т о й в о: Здравствуй, племянник! Здравствуй, золовка! Хорошо, что приехали. Завтра день рождения Тапани. Помните, у него круглая дата?

L i i s a: Minun äitini raataa kuitenkin aamusta iltaan kasvihuoneessa. Millaisia tomaatteja hän kasvattaakaan!
J u r i: Ja minun isäni istuu koko ajan kuistilla ja vahtaa järveä.
M i k k o: Minä tykkään käydä sienessä ja marjassa. Siellä on sellaisiakin paikkoja, missä kasvaa vain herkkutatteja.
J u r i: Minäpä poltan kylmällä ilmalla tulta takassa.
M i k k o: Talvella sinun takastasi on hyvin vähän hyötyä. Mutta mummolassa kävelee paljain jaloin vaikka tulipalopakkasella.
V i l l e: Mutta meidän mökki on paras. Ja meillä on suurin mäntykin. Kerran näin männyssä elävän oravan.
L i i s a: Mutta minäpä näytän teille jotain, jota ei ole kellään muulla. Näettekös!
M i k k o: Mikä toi on? Saviastian sirpale, jossa on reikiä...
L i i s a: Se on kolmetuhatta vuotta vanha, sanovat tiedemiehet. Meidän tontilla on ollut muinainen asutus, onkos teillä?

Tehtävä: 1) Etsi tekstistä sisä- ja ulkopaikallissijat.
2) Laadi tarina, jossa käytät näitä sijoja.

KESÄVIERAITA

M i k o n i s ä: No niin, perillä ollaan! Minä olen syntynyt tässä kylässä. Onpas täällä sukua koolla! Terve, Toivo-setä!
T o i v o: Terve terve, veljenpoika. Ja terve, käly! Kiva, kun tulitte. Kai te muistatte, että Tapani täyttää huomenna vuosia?

О т е ц М и к к о: Конечно, как не помнить — как-никак родственник.
М и к к о: А кто он такой?
О т е ц М и к к о: Тапани — муж сестры твоей мамы.
М и к к о: А вон та тетя в цветной косынке — тоже родственница?
О т е ц М и к к о: Это Ирья — моя троюродная сестра.
М а т ь М и к к о: Я зайду в дом со своей свекровью поздороваться.
М и к к о: Я ее знаю?
М а т ь М и к к о: Вот тебе раз! Это же бабушка Кайно, папина мама и моя свекровь. Я — ее невестка.
М и к к о: Значит, твоя мама — бабушка Орвокки в городе — тоже свекровь?
М а т ь М и к к о: Бабушка Орвокки твоему папе теща.
О т е ц М и к к о: Пока хватит выяснять отношения. Вон выходит бабушка Марта — старшая в нашем роду.
Б а б у ш к а М а р т а (*Микко*): Вот ты какой вырос! Ну — вылитый мой брат, когда мы с ним босиком бегали.
М и к к о: Сколько же тебе лет?
Б а б у ш к а М а р т а: О-о-о, скоро сто будет!
М и к к о: А моей городской бабушке Орвокки — 60 лет. У меня есть две молодые бабушки и одна старая.
Б а б у ш к а М а р т а: Я тебе не бабушкой, а прабабушкой прихожусь.
М и к к о: А кто же я тебе?
Б а б у ш к а М а р т а: Ты — мой правнук.
М и к к о: Ух ты! А я и не знал, кто я такой!

M i k o n i s ä: Miten me ei sitä muistettaisi. Kai hän sentään jonkinlainen sukulainen on!
M i k k o: Mitä sukua?
M i k o n i s ä: Tapani on tätisi, äidin siskon, mies.
M i k k o: Onko tuo nainen, jolla on kirjava huivi päässä, myös sukua?
M i k o n i s ä: Irja on pikkuserkkuni.
M i k o n ä i t i: Menen tästä sisään katsomaan anoppiakin.
M i k k o: Tunnenko minä hänet?
M i k o n ä i t i: Kai sinä Kaino–mummisi tunnet! Hän on isän äiti ja minun anoppini. Minä olen hänelle miniä.
M i k k o: Siis sinun äitisi, kaupungin Orvokki–mummi, on myös anoppi?
M i k o n ä i t i: Orvokki–mummi on isän anoppi.
M i k o n isä: Jätetään jo tämä sukuselvitys. Tuossa tuleekin suvun vanhin jäsen, Martta–mummi.
M a r t t a–m u m m i: *(Mikolle)* Vai olet sinä kasvanut noin isoksi! Olet kuin veljeni silloin kun me vielä juoksentelimme paljain jaloin.
M i k k o: Miten vanha sinä olet?
M a r t t a–m u m m i: Voivoi, täytän kohta sata.
M i k k o: Kaupunginmummini on kuusikymmenvuotias. Sitten minulla onkin kaksi nuorta ja yksi vanha mummi.
M a r t t a–m u m m i: Minäpä en olekaan sinun mummisi vaan isoisoäitisi.
M i k k o: Mikäs minä sitten olen sinulle?
M a r t t a–m u m m i: Sinä olet minun lapsenlapsenlapseni.
M i k k o: Voi juku, en tiennyt, että minä olen sitäkin.

Tehtävä: Kerro sukulaisistasi. Kysy tovereiltasi heidän sukulaisistaan. Käytä genetiiviä ja omistusliitteitä.

ПРО ТАМОЖНЮ

Микко: Привет, ребята! Я приехал с отцом на машине.
Юра: На машине? Откуда у вас машина?
Микко: Перегнали с папой из Финляндии.
Лиза: Сами перегнали?
Юра: А что, у твоего папы есть права?
Микко: Да, он целую зиму учился вождению. Все стены в доме обвесил знаками дорожного движения.
Лиза: Мой папа делал так же, когда обучался.
Микко: А мой признался, что вроде бы все знаки встречал на дорогах Карелии. Только знака «Таможня» не видел. А инспектор-гаишник ему говорит: «Вот поедешь за границу, тогда увидишь и таможню, и знак».
Юра: Ну и что — увидели?
Микко: Да, даже две: финскую и российскую.
Лиза: Ну и что же там на таможне?
Микко: А, таможенники везде. Народу очень много, а машин еще больше. Там целая очередь на таможне.
Лиза: А за чем очередь?
Микко: Ни за чем, они лишь предъявляли документ, декларация называется. Там большие строгости.
Юра: А на машину тоже декларацию нужно?
Микко: На машину предъявляешь купчую и квитанцию. Таможенники все строго проверяют, а потом осматривают машину.
Лиза: А как они с вами разговаривали?
Микко: Кто?
Лиза: Таможенники.
Микко: А что они, не люди? Финны говорили на русском языке, а русские на финском.

TULLISSA

Mikko: Hei kaikille! Tultiin isän kanssa autolla.
Juri: Autolla vai? Ja mistäs te sen saitte?
Mikko: Tuotiin isän kanssa Suomesta.
Liisa: Itsekö te sillä ajoitte?
Juri: Onko isälläsi muka ajokortti?
Mikko: On. Hän kävi koko talven autokoulua. Meillä oli kaikki seinät täynnä liikennemerkkejä.
Liisa: Niin meidänkin isä teki, kun hän kävi autokoulua.
Mikko: Meidän isä tunnusti, että hän on nähnyt tiettävästi kaikki liikennemerkit Karjalan teiden varsilla, muttei Tulli-nimistä. Inssi sanoi hänelle, että kunhan hän lähtisi ulkomaille, näkyisi sekä tulli että merkki.
Juri: No miten kävi, näkyikö?
Mikko: Näkyi, jopa kaksittain: täällä ja Suomen puolella.
Liisa: Mitä siellä tullissa oli?
Mikko: Tullimiehiä oli pilvin pimein ja väkeä hirvittävästi. Autoja oli sitäkin enemmän. Tulliin oli kamalat jonot.
Liisa: Mitä ne siellä jonottivat?
Mikko: Ei mitään. Ne esittivät papereita, joita sanotaan tulliselvitykseksi. Siellä on kaikki hirmutarkkaa.
Juri: Pitääkö autollakin olla tulliselvitys?
Mikko: Autosta pitää olla kauppakirja ja kuitti. Ensin tullimiehet tarkastavat asiapaperit ja sitten vielä autonkin.
Liisa: Mitä ne teille sanoi?
Mikko: Ketkä?
Liisa: No, ne tullimiehet.
Mikko: Eihän ne ole ihmistä kummempia. Suomalaiset puhui venäjää ja venäläiset suomea.

Л и з а: А на каком они с вами говорили?
М и к к о: Конечно же, на русском. У нас ведь российские паспорта. Папа мой так растерялся, что на нашей таможне стал говорить по-карельски.
Ю р а: Ну и какую же марку вы перегнали?
М и к к о: «Пеугеот».
Ю р а: Какой «Пеугеот»?
М и к к о: Да вот, смотри, он на наклейке.
Ю р а: Это же «Пежо», французская машина.
М и к к о: Пежо не пежо, а она у нас одна такая, в Калевале.

НА АВТОМОБИЛЕ

Ю р а: У нас отец сменил марку машины.
М и к к о: Какую на какую?
Ю р а: Раньше был «Москвич», а теперь — новая модель «Жигулей» — «девятка»!
М и к к о: Подумаешь, шило — на мыло.
Ю р а: Не скажи! У «девятки» новая конструкция мотора.
Л и з а: Ребята так хорошо в машинах разбираются. А я ничего не понимаю: какая-то «передача», «тяга».

L i i s a: Ja mitä kieltä ne puhui teille?
M i k k o: Venäjää tietenkin. Meillähän on Venäjän passi. Faijaa jännitti niin, että se sekosi ja rupesi puhumaan meidän tullissa karjalaa.
J u r i: Minkä merkkisen auton te toitte?
M i k k o: Peugeotin.
J u r i: Minkä ihmeen Peugeotin.
M i k k o: Katso vaikka tästä tarrasta.
J u r i: Sehän on ranskaa ja lausutaan »pöžö».
M i k k o: Olkoon vaikka Pösö, mutta se on ainoa sellainen auto koko Kalevalassa.

Tehtäviä: 1) Käytä alleviivattuja, pasiivisissa olevia verbejä persoonamuodoissa.
2) Minkä merkkisiä autoja tiedät? Kirjoita niiden nimet oikein.

AUTOLLA

J u r i: Faija vaihtoi autoa ja merkkiä.
M i k k o: Mistä mihin?
J u r i: Ennen meillä oli Mosse ja nyt on Lada 9.
M i k k o: Hah, taisitte joutua ojasta allikkoon!
J u r i: Äläs sano, ysissä on uudenlainen moottori.
L i i s a: Pojat tietävät autoista kaiken. Minulle sellaiset kuin »vaihde» tai »teho» ovat täyttä hepreaa.

Ю р а: Но ты, наверное, лучше понимаешь, если я скажу коробка передач, лошадиная сила.
Л и з а: Вот-вот. Когда я с папой была в Финляндии, так на автозаправочной станции мне больше всего понравились... кофе со сливками и пирожные.
Ю р а: А у вас какая теперь машина?
Л и з а: «Лада». Папа говорит, что «пятерка», а я запомнила, потому что люблю «пятерки».
Ю р а: Машина-то красивая, но устарелая.
М и к к о: Сам ты устарелый. У пятерки корпус называется «седан». А у новых «Жигулей» корпус похож на мыльницу!
Ю р а: Нашел с чем сравнивать! У нашей, знаешь, какой мощный мотор! Видел бы ты, как она скорость набирает.
М и к к о: Да, особенно по нашим дорогам...
Ю р а: Мы летом собираемся на «девятке» ехать на юг — к Черному морю. Вмиг доедем!
М и к к о: А мой дедушка, рыбак и охотник, очень доволен своей машиной. Куда хочешь по лесным дорогам довезет.
Л и з а: А что у него за марка?
М и к к о: Старый «Запорожец»!

С РОЖДЕСТВОМ! С НОВЫМ ГОДОМ!

Ю р а: С наступающим Новым годом!
М и к к о: Спасибо. У вас уже есть елка?
Ю р а: Вчера принесли. Очень густую, душистую...
М и к к о: А у нас стоит уже целую неделю — с самого Рождества. Я очень люблю этот праздник.

J u r i: Kai sinä tajuat, mitä vaihdelaatikko ja hevosvoima tarkoittavat?
L i i s a: Tajuan. Kun me oltiin isän kanssa Suomessa huoltoasemalla, tykkäsin siellä kovasti – kermakahvista ja leivoksista.
J u r i: Millainen auto teillä nyt on?
L i i s a: Lada. Isä sanoo sitä vitoseksi. Muistan sen siitä, kun pidän vitosista.
J u r i: Se on kyllä kaunis mutta vanhentunut.
M i k k o: Itse olet vanhentunut. Vitosen mallin nimi on Sedan. Uusi Lada muistuttaa saippuakoteloa.
J u r i: Kylläpä sinä vertailukohan löysit! Tietäisitpä, miten voimakas moottori meidän autossa on ja näkisit, miten se kiihtyy.
M i k k o: Joo, ja eritoten meidän teillä!
J u r i: Me aiotaan ajaa kesällä ysillä Mustallemerelle ja viuh vain, kun ollaan jo perillä.
M i k k o: Mutta vaarini, joka metsästää ja kalastaa, on tyytyväinen omaan kotteroonsa. Metsäteillä sillä pääsee minne haluaa.
L i i s a: Mitä merkkiä se on?
M i k k o: Vanha Zaporožets!

Tehtäviä: 1) Hae tekstistä partitiivimuodot.
2) Käy toverisi kanssa samantapainen keskustelu.

HYVÄÄ JOULUA! HYVÄÄ UUTTAVUOTTA!

J u r i: Hyvää uuttavuotta!
M i k k o: Kiitos samoin. Onko teillä jo kuusi?
J u r i: Tuotiin eilen. Se on oikein tuuhea ja tuoksuu metsälle.
M i k k o: Meillä on ollut kuusi jo viikon, joulusta saakka. Minä pidän joulusta.

Л и з а: У нас елка вся в разноцветных огнях и красивых игрушках.
Ю р а: Я под елку положил подарки для всех своих родных.
Л и з а: А мы ждем сюрприза из Финляндии, особенно мой братец Вилле.
М и к к о: Какой сюрприз?
Л и з а: Я в прошлом году была в Суоми и посетила мастерские Деда Мороза. Там как в сказке.
Ю р а: Где же они находятся?
Л и з а: У Полярного круга, рядом с Рованиеми.
М и к к о: А когда ты там была? Зимой?
Л и з а: Да нет , в августе! И видела Деда Мороза!
М и к к о: Не может быть — летом Дед Мороз!
Л и з а: Да-да, а вокруг него гномики в красных шапках что-то мастерят и отвечают на письма детей со всего света.
Ю р а: Что за письма?
Л и з а: В них дети просят Деда Мороза прислать им самые необычные, самые интересные подарки!
М и к к о: И ты написала...
Л и з а: Да, от имени Вилле. И скоро будет ответ
Ю р а: И что же ты ожидаешь?
Л и з а: Про это всем не расскажешь.

L i i s a: Meidän kuusessa on värivalot ja muutenkin kauniit koristeet.
J u r i: Minä panin kuusen alle lahjan jokaiselle sukulaiselle.
L i i s a: Me kaikki odotamme yllätystä Suomesta, varsinkin Ville-veljeni on jännityksestä kankeana.
M i k k o: Millaista yllätystä?
L i i s a: Minä kävin viime vuonna Suomessa joulupukin pajakylässä. Se oli kuin sadusta!
J u r i: Missä se on?
L i i s a: Napapiirillä, lähellä Rovaniemeä.
M i k k o: Milloin sinä kävit siellä? Talvellako?
L i i s a: Ei, kun elokuussa. Ja näin minä joulupukinkin!
M i k k o: Ei voi olla totta – joulupukki kesällä!
L i i s a: Oli oli, ja punalakkisia tonttuja oli joka puolella. Ne askartelevat siellä jotain ja vastaavat maailmalta tulleisiin kirjeisiin.
J u r i: Mihin ihmeen kirjeisiin?
L i i s a: Lapset pyytävät niissä joulupukkia lähettämään heille kaikkein kaikkein kivimman lahjan.
M i k k o: Kirjoititko sinäkin sinne?
L i i s a: Kirjoitin, Villen nimissä. Kohta saadaan vastaus.
J u r i: Ja mitä sinä toivoit?
L i i s a: Ei sitä kaikille kerrota.

Tehtävä: 1) Mitä sinä toivot joulupukilta?
2) Keskustele ystäviesi kanssa uudenvuoden juhlasta.

V Хобби

КОШАЧЬИ ПОВАДКИ

М и к к о: Сегодня Липпи номер выкинул: прыгнул на стул, а со стула прямо на стол.
Ю р а: Так Филипп на самом деле — Липпи.
М и к к о: Да, это его кличка.
Ю р а: А что Липпи делал на столе?
М и к к о: Сунул нос в сахарницу — и давай лакомиться.
Ю р а: Он один был на кухне?
М и к к о: Да! Уж очень ему сладкого захотелось...
Ю р а: А что на это твоя мама сказала?
М и к к о: Мама сказала: «Вот напасть-то какая: у нашей собаки кошачьи повадки».

КЕМ ТЫ ХОЧЕШЬ СТАТЬ?

Л и з а: Микко, кем ты хочешь стать, когда вырастешь?
М и к к о: Наверно, крестьянином.
Л и з а (*удивленно*): Почему?
М и к к о: Бабушка всегда говорит, что соленое да густое — первый харч для крестьянина. «Где щи да каша, там и место наше». А я люблю соленое и густое.
Ю р а: Кем же я стану? Я люблю шоколад.

V Harrastus

KISSAN TAVAT

M i k k o: Tänään Lippi vasta tempun teki, hyppäsi tuolille ja siitä pöydälle.
J u r i: Ai Filip onkin Lippi?
M i k k o: Joo, se on sen lempinimi.
J u r i: Mitä se Lippi teki pöydällä?
M i k k o: Se pisti nenänsä sokeriastiaan ja herkutteli sokerilla.
J u r i: Oliko se yksin keittiössä?
M i k k o: Oli ja sen teki kovasti mieli sokeria.
J u r i: Mitäs äitisi siihen sanoi?
M i k k o: »Voi sentään, meidän koiralla on kissan kujeet.»

Tehtävä: 1) Pidätkö kissoista ja koirista? Onko teillä kotieläimiä? Kerro millaisia tapoja niillä on. Kirjoita tuntemiasi lempinimiä.

MIKÄ SINUSTA TULEE?

L i i s a: Miksi sinä aiot, kun tulet isoksi?
M i k k o: Maanviljelijäksi varmaankin.
L i i s a: *(ihmetellen)* Minkä takia?
M i k k o: Mummo sanoo aina, että suolainen ja sakea on talonpojan makea. Ja minä tykkään suolaisesta ja sakeasta.
J u r i: Mikähän minusta tulee, kun minä tykkään suklaasta.

Tehtäviä: 1) Kirjoita yksikön ja monikon translatiivimuoto sanoista: palomies, ompelija, hiihtäjä, juoksija, kilpa–autoilija.
2) Kysele tovereiltasi, miksi he aikovat.

КОГДА И ПОЧЕМУ

Л и з а: Микко, тебе какое время года нравится?
М и к к о: Нам, карелам, зима по душе. Снег — чистый, воздух — морозный, не надышишься, лыжи бегут — вжик, вжик! Однажды мы с дедушкой были зимой на рыбалке. Подледный лов — это здорово!
Л и з а: Я люблю осень. В лесу тихо. На рябине красные грозди. Можно собирать ягоды и грибы. Кажется, уже близко холода. Но вдруг — теплынь, «бабье лето».
Ю р а: А я люблю весну, но особенно лето. Не надо уроков готовить! И мороженого хочется мне больше, чем зимой!

ХОББИ

Л и з а: Микко, чем ты увлекаешься?
М и к к о: Математикой.
Л и з а: Нет, это — не хобби. Чем ты любишь заниматься после уроков?
М и к к о: Я почтовые марки собираю. Уже два альбома набралось, в них — 600 марок. А твое хобби?
Л и з а: Я люблю вязать. Вначале платье моей Аффи связала. А потом вот эту кофточку сама связала.
Ю р а: Ну, это девчачье хобби. А у меня — настоящее, мужское.

MILLOIN JA MIKSI?

L i i s a: Mistä vuodenajasta sinä pidät eniten, Mikko?
M i k k o: Me karjalaiset tykkäämme talvesta. Silloin lumi on hohtavan valkoista ja saa hengittää raikasta pakkasilmaa ja pääsee hiihtämään hangille. Kerran me kävimme ukin kanssa pilkillä. Siinä on hohtoa!
L i i s a: Minä tykkään enemmän syksystä. Metsissä on hiljaista, pihlajissa punaisia terttuja, voi kerätä marjoja ja sieniä. Joskus saattaa tuntua ihan siltä, että kylmä ilma voi tulla minä hetkenä tahansa, mutta sitten alkaakin intiaanikesä.
J u r i: Minä tykkään keväästä ja vielä enemmän kesästä. Ei tarvitse lukea läksyjä. Ja kesällä tekee vielä enemmän mieli jäätelöä kuin talvella.

Tehtäviä: 1) Kysy toveriltasi, mistä vuodenajasta hän pitää.
2) Laatikaa vuoropuhelu.

HARRASTUS

L i i s a: Mikko, mitä sinä harrastat?
M i k k o: Matikkaa.
L i i s a: Ei se ole mikään harrastus. Mitä sinä puuhaat mielelläsi koulun jälkeen?
M i k k o: Kerään postimerkkejä. Minulla on jo kaksi albumia täynnä, yli kuusisataa merkkiä. Mistä sinä itse tykkäät?
L i i s a: Neulomisesta. Neuloin ensin Affilleni mekon ja sitten itselleni tämän puseron.
J u r i: Noi ovat tyttöjen hommia, mutta minulla on oikein miehinen harrastus.

М и к к о: Что за хобби?
Ю р а: Я люблю собак. Почти все породы знаю. Кок-кер-спаниель — слышали о таком?
Л и з а: Ни разу.
Ю р а: Этот снимок сделал мой знакомый из Тампере. Он сфотографировал свою собаку Нинну, кок-кер-спаниеля.
М и к к о: Твой знакомый — профессиональный фотограф?
Ю р а: Нет. Но он любит фотографировать. Это его хобби.
Л и з а: Какой милый песик! Как игрушечный.
Ю р а: У него тоже — хобби. Нинну любит париться в настоящей парилке.
М и к к о: Вот это да!

ЛЮБИМОЕ ЖИВОТНОЕ

Л и з а: Вилле, какое твое любимое животное — собака или кошка?
В и л л е: Конечно, собака.
Л и з а: А какие тебе собаки нравятся?
В и л л е: Такие, как Мишель — наш сосед. Замечательный пес.
Л и з а: Какой породы?
В и л л е: Лопоухий.
Л и з а: Такой породы нет.
В и л л е: Как нет? Я такую породу каждый день встречаю. У Мишеля уши большие, как у поросенка. Одно мятое, свисает. Он, наверное, спит на нем. Сам он пес черный, а лапы белые — будто в сметану влез. Пес молодой, маленький, а лает басом. Телевизор заглушает.
Ю р а: Я очень люблю королевского пуделя. Он гордый, умный, красивый.

M i k k o: Mikä sitten?
J u r i: Minä tykkään koirista. Tunnen melkein kaikki rodut. Oletteko kuulleet puhuttavan cockerspanieleista.
L i i s a: Ei ikinä.
J u r i: Tämän kuvan on ottanut tamperelainen tuttuni. Hän on ottanut kuvan koirastaan Ninnusta, se on cockerspanieli.
M i k k o: Onko sinun tuttusi ammattikuvaaja?
J u r i: Ei, mutta hän kuvaa mielellään. Se on hänen harrastuksensa.
L i i s a: Ai kun kiva koira! Ihan kuin leikkikoira.
J u r i: Silläkin on harrastus. Se tykkää olla saunanlöylyssä.
M i k k o: Sepä vasta jotakin!

Tehtävä: Kerro harrastuksistasi.

LEMPIELÄIN

L i i s a: Kummasta sinä tykkäät enemmän, kissasta vai koirasta, Ville?
V i l l e: Tietysti koirasta.
L i i s a: Millaisista koirista sinä pidät?
V i l l e: Sellaisista kuin naapurin Mišel, se on kiva.
L i i s a: Minkä rotuinen se on?
V i l l e: Luppakorva.
L i i s a: Ei sellaista rotua olekaan.
V i l l e: Eikö muka! Näenhän minä joka päivä, että sen korvat ovat lurpallaan kuin porsaalla, varsinkin toinen. Se varmaan nukkuu sen päällä. Se on muuten pikimusta mutta käpälät ovat valkoiset, ihan kuin se olisi kävellyt smetanassa. Se on nuori ja pikkuinen, mutta haukkua räksyttää kuin isommat. Se voittaa äänessä telkkarinkin.
J u r i: Minä pidän hirveästi kuningasvillakoirasta. Se on ylpeä, viisas ja kaunis koira.

Л и з а: У моей подружки Виолы в доме колли.
М и к к о: Это кто — волкодав?
Л и з а: Нет, шотландская овчарка. Эрла ее зовут.
Ю р а: Да ты видел таких в городе, возле школы их прогуливают: рыжие, с носом, как шило.
Л и з а: Мы часто гуляем втроем. Мне нравится, что Эрла такая пушистая. От нее даже получают очень хорошую шерсть.
М и к к о: А я люблю петрозаводского терьера.
Ю р а: Не загибай. Есть просто терьеры.
М и к к о: Ну да — нет! Петрозаводского всегда можно отличить. Вон бежит: маленький, но храбрый, голодный, но бодрый, кудрявый, но в меру. Как тебя зовут? Собака тебя зовут!
Ю р а: Вот кто кошек гоняет по дворам!
В и л л е: А наш Мишель не такой. Он дружит с кошкой Мирри. Они всегда вместе — и дома, и на даче. Их всегда можно увидеть на пару — и утром, и вечером, и летом, и зимой.

В БИБЛИОТЕКЕ

Б и б л и о т е к а р ь: Вы находитесь в Национальной библиотеке Республики Карелия. Кто из вас здесь уже бывал?
Ю р а (*после паузы*): Никто.

L i i s a: Minun ystävättärelläni Violalla on collie.
M i k k o: Onko se susikoira?
L i i s a: Ei vaan skotlanninpaimenkoira. Sen nimi on Erla.
J u r i: Olet varmasti nähnyt niitä kaupungilla. Yhtä sellaista ulkoilutetaan tässä ihan koulun lähellä. Ne ovat punaruskeita ja kuono on kuin puikkari.
L i i s a: Me käymme usein kävelemässä kolmestaan. Minusta on kiva, kun Erlalla on paksu turkki. Niistä saadaan jopa oikein hyvää villaa.
M i k k o: Minun lempikoirani on petroskointerrieri.
J u r i: Mitä sä puhut, nehän on ihan tavallisia terrierejä.
M i k k o: Eikä ole! Petroskoilaisen erottaa aina. Tuollakin menee yksi: pieni mutta rohkea, nälkäinen mutta reipas, karva käkkärässä muttei liikaa. Tse tse, mikä sinun nimesi on? Sinä saat olla Koira.
J u r i: Juuri tuollaiset ajavat kissoja takaa pitkin pihoja.
V i l l e: Mišel ei aja. Ne ovat ystäviä Mirri-kissan kanssa. Ne ovat aina yhdessä, oltiin kotona tai mökillä. Ne näkee aina kaksistaan, aamulla ja illalla, kesät talvet.

Tehtäviä: 1) Mitä koirarotuja tunnet?
2) Kerro lempieläimestäsi?

KIRJASTOSSA

K i r j a s t o n h o i t a j a: Te olette nyt Karjalan tasavallan kansallisessa kirjastossa. Onko teistä joku ollut täällä aikaisemmin?
J u r i: *(hetken kuluttua)* Ei kukaan.

Б и б л и о т е к а р ь: Тогда задавайте вопросы.
С е п п о: А лестница мраморная?
Б и б л и о т е к а р ь: Давайте о главном.
Л и з а: Когда была основана библиотека?
Б и б л и о т е к а р ь: В январе этого года нашей библиотеке исполнилось 130 лет. Значит, когда она основана?
А р м а с: В 1860 году. Значит, в прошлом веке...
И р ь я: А кто основал библиотеку?
Б и б л и о т е к а р ь: Это был сосланный студент Павел Рыбников, будущий известный собиратель русских былин.
В е р а: Я вспомнила! Моя бабушка говорила, что библиотека называлась в старину Алексеевской. Почему?
Б и б л и о т е к а р ь: У царя Александра II был сын Алексей. Он в свое время подарил немалые деньги на нужды библиотеки. Давайте начнем осмотр.
Т а р м о: Какой большой зал! Как он называется?
Б и б л и о т е к а р ь: Это главный читальный зал в библиотеке.
О л я: Справочно-библиографический отдел. А что это?
Б и б л и о т е к а р ь: Тише. Здесь научные сотрудники занимаются. Наводят справки. Уточняют названия книг и изданий.
П е к к а: А если какой книги у вас нет в библиотеке, что тогда?
Б и б л и о т е к а р ь: У нас есть Межбиблиотечный абонемент (МБА), на втором этаже. Книгу можно заказать из другого города.
Л и з а: Где находятся книги карельских писателей на финском языке?
Б и б л и о т е к а р ь: Вот здесь, в отделе краеведения.
Р а у х а: Где отдел детской литературы?

K i r j a s t o n h o i t a j a: No, kysykää sitten mitä tahdotte.
S e p p o: Onko nuo portaat marmoria?
K i r j a s t o n h o i t a j a: Eiköhän puhuta tärkeämmistä asioista.
L i i s a: Milloin tämä kirjasto on perustettu?
K i r j a s t o n h o i t a j a: Kirjastomme täytti tämän vuoden tammikuussa satakolmekymmentä vuotta. Laske siitä, milloin se on perustettu.
A r m a s: Vuonna tuhatkahdeksansataakuusikymmentä. Siis viime vuosisadalla.
I r j a: Kuka tämän kirjaston perusti?
K i r j a s t o n h o i t a j a: Hän oli tänne karkotettu opiskelija Pavel Rybnikov, josta tuli sittemmin tunnettu venäläisten bylinoiden kerääjä.
V e e r a: Nyt minä muistankin! Mummoni kertoi, että kirjastoa sanottiin ennenvanhaan Aleksein kirjastoksi. Mitä varten?
K i r j a s t o n h o i t a j a: Keisari Aleksanteri II:lla oli Aleksei–niminen poika. Hän lahjoitti kirjastolle ison rahasumman. Lähdemmekö nyt tutustumiskierrokselle?
T a r m o: Miten iso sali! Mikä tämä on?
K i r j a s t o n h o i t a j a: Tämä on kirjaston päälukusali.
O l j a: Mitäs tuossa lukee? »Käsikirjasto».
K i r j a s t o n h o i t a j a: Pikkuisen hiljempaa. Tutkijat tekevät täällä työtä. He käyttävät kirjastoa tietolähteenään. He tarkistavat täällä kirjojen ja julkaisujen nimiä.
P e k k a: Mitenkäs, jos teillä ei ole täällä jotain kirjaa. Mitä sitten tehdään?
K i r j a s t o n h o i t a j a: Meillä on toisessa kerroksessa kaukolainaus. Kirjan voi tilata myös toisesta kaupungista.
L i i s a: Missä Karjalan suomenkielisten kirjailijoiden kirjat ovat?
K i r j a s t o n h o i t a j a: Täällä kotiseutuosastolla.
R a u h a: Missäs on lastenosasto?

Б и б л и о т е к а р ь : У нас его нет. В городе есть специализированные библиотеки для детей и юношества.
Р а у х а: Я прошлым летом ездила в Тампере. Так в библиотеке «Глухарь» есть даже комната сказок, и я там видела кукольный спектакль.
Б и б л и о т е к а р ь : Там можно взять домой видеокассеты, пластинки и аудиокассеты. А теперь и компьютерные программы.
А р м а с: А сколько у вас всего в книгохранилище книг?
Б и б л и о т е к а р ь : Один миллион восемьсот тысяч томов — это много?
М и к к о: А иностранные книги есть?
Б и б л и о т е к а р ь : Очень много. У нас замечательный отдел иностранной литературы.
И г о р ь: Где я могу взять книги на дом?
Б и б л и о т е к а р ь: В абонементном отделе. Сюда же их возвращают.
О т е ц М и к к о: Микко, ты что здесь делаешь?
М и к к о: Я на экскурсии с классом. А ты?
О т е ц М и к к о: Я вернул книги. Понимаешь, совсем забыл — просрочил.
Б и б л и о т е к а р ь : У нас-то вы получили открытку, а в соседней Суоми платили бы за это штраф.

K i r j a s t o n h o i t a j a : Meillä täällä ei ole sellaista ollenkaan. Kaupungissa on erikseen lasten– ja nuortenkirjastot.
R a u h a: Minä olin viime kesänä Tampereella. Metso–kirjastossa on satuhuonekin. Minä näin siellä nukketeatteriesityksen.
K i r j a s t o n h o i t a j a: Sieltä voi lainata kotiin myös videokasetteja, äänilevyjä ja äänikasetteja. Nykyisin jopa tietokoneohjelmia.
A r m a s: Onko teillä paljon kirjoja varastossa?
K i r j a s t o n h o i t a j a: Onko miljoonakahdeksansataatuhatta paljon?
M i k k o: Entä onko täällä ulkomaista kirjallisuutta?
K i r j a s t o n h o i t a j a: On, hyvin paljon. Meillä on erinomainen ulkomaisen kirjallisuuden osasto.
I r j a: Mistä minä voin lainata kirjoja?
K i r j a s t o n h o i t a j a: Täältä lainausosastolta, ja tänne voi myös palauttaa kirjat.
M i k o n i s ä: Mikko, mitäs sinä täällä teet?
M i k k o: Minä olen luokan kanssa tutustumassa kirjastoon, entä itse?
M i k o n i s ä: Minä palautin kirjoja. Ne olivat jo myöhässä, kun unohdin koko asian.
K i r j a s t o n h o i t a j a: Meiltä te saatte siinä tapauksessa vain muistutuskortin, mutta naapurimaassa Suomessa joutuu maksamaan myöhästymissakon.

Tehtäviä: 1) Kerro mielikirjastasi. Minkäniminen se on? Kuka sen on kirjoittanut ja mistä se kertoo?
2) Mitä muita mielenkiintoisia kirjoja olet lukenut?

КТО БЕЖИТ?

Учительница: Эйла Лахтинен — специалист по финскому искусству и недавно вернулась из командировки в Финляндию. Она расскажет вам о своей поездке.
Эйла: Я впервые побывала в музеях Хельсинки, Тампере и увидела много интересного.
Микко: Что вам особенно понравилось?
Эйла: Я отвечу вопросом на вопрос: кто самый знаменитый финский художник?
Учительница: Нас, наверно, выручит Юра: у него отец художник.
Юра (*без запинки*): Аксели Галлен-Каллела. Самые замечательные у него иллюстрации к «Калевале».
Эйла: Верно. Я была в Леппяваара (Эспоо), где Галлен-Каллела в 1913 году построил замок. Там теперь музей.
Юра: А говорят, что он жил в глуши, в Руовеси.
Эйла: Там он работал над «Калевалой», а после много путешествовал, со многими людьми встречался. Кого из знаменитых русских писателей он рисовал?
Лиза: Максима Горького. Они дружили, я читала.
Эйла: Многие известные финские художники учились в Петербурге. Например, Юхо Риссанен, ученик великого Репина, или Ээро Ярнефельт. Мне очень нравится его портрет молодого Яна Сибелиуса.
Сеппо: Это тот Сибелиус, который написал музыку к «Туонельскому лебедю»?
Эйла: Да-да.
Арви: А что это у вас в руках?
Эйла: Я привезла репродукцию скульптуры одного спортсмена. Посмотрите!

KUKA JUOKSEE?

Opettaja: Eila Lahtinen on suomalaisen taiteen asiantuntija. Hän on palannut hiljattain työmatkalta Suomesta ja nyt hän kertoo kokemuksistaan.
Eila: Minä kävin monissa Helsingin ja Tampereen museoissa. Ensikertalaiseksi ehdin nähdä paljon.
Mikko: Mistä te piditte siellä erityisesti?
Eila: Vastaan kysymykseen kysymyksellä: kuka mahtaa olla tunnetuin suomalainen taidemaalari?
Opettaja: Juri varmaankin auttaa meitä; hänen isänsä on taiteilija.
Juri: *(aikailematta)* Akseli Gallén–Kallela. Hänen parhaita töitään on Kalevalan kuvitus.
Eila: Ihan oikein. Kävin Espoossa Leppävaarassa, minne Gallén–Kallela rakennutti linnan vuonna 1913. Nyt tuo ateljeelinna on museona.
Juri: Mutta minä muistelen, että hän asui jossain korvessa, Ruovedellä tai siellä päin.
Eila: Kyllä hän sielläkin työskenteli ja juuri Kalevalan kuvituksen parissa. Sen jälkeen hän matkusteli paljon ja tapasi monia ihmisiä. Kenet kuuluisista venäläisistä kirjailijoista hän on maalannut?
Liisa: Maksim Gorkin. Minä olen lukenut jostain, että he olivat hyviä ystäviä.
Eila: Monet tunnetut suomalaiset taiteilijat opiskelivat Pietarissa; esimerkiksi vaikkapa Juho Rissanen, kuuluisan Repinin oppilas, ja Eero Järnefelt. Minä pidän kovasti Järnefeltin maalaamasta Jean Sibeliuksen muotokuvasta.
Seppo: Onko Sibelius se joka on säveltänyt Tuonelan joutsenen?
Eila: Hän juuri.
Arvi: Mikä teillä on kädessänne?
Eila: Minä toin kuvan eräästä urheilijaveistoksesta. Katsokaapa sitä!

И р ь я: А кто это бежит?
Э й л а: Вот я и спрашиваю: кто здесь изображен?
М и к к о: Это «король бегунов» Пааво Нурми. А вот кто скульптуру сделал, я не знаю.
Ю р а: Ну раз вы смотрите на меня, я отвечу. Самый лучший финский скульптор Вяйнё Аалтонен. В 1925 году.
У ч и т е л ь н и ц а: Ура — Пааво Нурми! Ура — Аалтонену! Трижды ура — Юре, знатоку искусства Финляндии.

ПОДКОВА

Л и з а (*в раздевалке, после уроков*): Микко, тебе понравилось, как выступал капитан из милиции?
М и к к о: Да, очень. Просто заслушался.
Ю р а: Мне не понравилось.
Л и з а: И рассказ о погоне?
Ю р а: Ничего особенного.
М и к к о: А фотографии не удивили тебя?
Ю р а: Ни капельки.
Л и з а: А какие приемы дзюдо ты запомнил?
Ю р а: Никакие.
М и к к о: Значит, ты не хочешь заниматься дзюдо?
Ю р а: Нет.
М и к к о: Кто тебе показался более ловким — капитан или его противник?

I r j a: Kuka siinä juoksee?
E i l a: Minä kysynkin, ketä se kuvaa?
M i k k o: Siinä on »lentävä suomalainen», Paavo Nurmi. Mutta en tiedä, kuka sen on veistänyt.
J u r i: Jos minulta kysytään, niin sanon: paras suomalainen kuvanveistäjä Väinö Aaltonen. Ja vuodenkin tiedän, 1925.
O p e t t a j a: Hyvä Paavo Nurmi! Hyvä Aaltonen ja kolme kertaa hyvä Juri, Suomen taiteen asiantuntija!

Tehtävä: Keksi tekstin aiheeseen liittyviä kysymyksiä ja esitä ne tovereillesi.

HEVOSENKENKÄ

L i i s a: *(naulakolla, tuntien jälkeen)* Diggasiksä tätä miliisikapteenin juttuu?
M i k k o: Mä kuuntelin iha tikkana.
J u r i: Mä en digannu yhtää.
L i i s a: Et vai! eksä digannu sitä taka–ajojuttuuka?
J u r i: Ei se ny ollu mitää erityistä.
M i k k o: Eiksne fototka olleet mitää?
J u r i: Nou.
L i i s a: Tekiks jotku judo–liikkeet suhu vaikutukse?
J u r i: Ei.
M i k k o: Eksä haluu oppii judoo?
J u r i: Ei kiinnosta.
M i k k o: Kumpi susta oli fiksumpi, se paskalakki vai gangsteri?

Ю р а: Ни тот, ни другой.
Л и з а: Юра, возьми свою шапку.
Ю р а: Эта — не моя.
Л и з а: Как это? Тут же твое имя написано.
Ю р а: Ничего не вижу, ничего не понимаю.
Л и з а: Ну ты и странный сегодня: ни рыба ни мясо.
Ю р а: Ребята, не приставайте ко мне. Я поспорил с Тимо: целый день буду говорить только «нет».
Л и з а: И на что поспорили?
Ю р а: На подкову! На лошадиную!
М и к к о: Ну раз на подкову — тогда ничего не поделаешь.

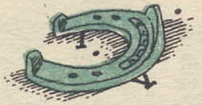

J u r i: Ei kumpika.
L i i s a: Juri hei, ota kotsas!
J u r i: Ei se o mun kotsa.
L i i s a: Eiks muka, onha siinä sun nimiki.
J u r i: Mä en nää enkä snaijaa mitää.
L i i s a: Sä oot tänää iha bimbo, et fisu etkä fogeli.
J u r i: Älkää kiusatko mua. Mä löin vetoo Timon kans et mä vastaan hela päivä ei.
L i i s a: Mist te löitte vetoo?
J u r i: Kengäst. Hevosekengäst.
M i k k o: Ookoo, jos te löitte hevosekengäst, ni ei sille sit voi mitää.

Tehtäviä: 1) Muuta teksti kirjakieliseksi.
2) Muuta kielteiset lauseet myönteiseksi.

VI На природе

В ЛЕСНОЙ ЛАБОРАТОРИИ

Ю р а: Дядя Лева, давай разведем костер. Большущий.

Д я д я Л е в а: Большой нельзя. Можно небольшой и только на этой площадке. Много леса гибнет от пожаров.

Л и з а: А зачем вы сами деревья губите? Вон аппараты какие-то странные на деревьях повесили.

Д я д я Л е в а: Это для науки. Мы, как врачи, исследуем деревья. Как они растут, как чувствуют себя.

Л и з а: А зачем?

Д я д я Л е в а: Видишь ли, лес — это легкие Земли. А Карелия — край лесов. Леса у нас больше половины площади республики. Но его и вырублено очень много...

М и к к о: Значит, вы помогаете деревьям в лесу?

Д я д я Л е в а: Не только им. Ведь в лесу живет много животных и птиц. Здесь их среда обитания. Без живности лес не лес.

Ю р а: И без человека лес не лес.

Д я д я Л е в а: Ты прав. Экология учит, как человеку в согласии жить с природой.

Л и з а: А как же раньше люди жили без вашей экологии?

Д я д я Л е в а: Эту науку люди в старину хорошо знали. Деды понимали: нужно не только брать у природы, но и беречь ее.

Ю р а: А кто же эту науку открыл?

Д я д я Л е в а: Старый мудрый Вяйнямёйнен. Помните, как в «Калевале» он расчищает лес под пашню, но оставляет несрубленной березу, «чтобы птицы отдыхали, чтоб кукушка куковала».

VI Luonnossa

KOEASEMALLA

J u r i: Leo–setä, tehdään nuotio, tehdään oikein iso.

L e o: Ei saa tehdä isoa tulta. Tälle aukiolle voi tehdä vain ihan pienen. Tulipaloissa tuhoutuu paljon metsiä.

L i i s a: Mitä varten te itse sitten tuhoatte puita? Te olette ripustanut puihin jotain kummallisia hököttimiä.

L e o: Se on tiedettä varten. Me tutkimme puita niin kuin lääkärit tutkivat potilaita. Me tutkimme, miten ne kasvavat ja missä kunnossa ne ovat.

L i i s a: Mitä varten?

L e o: Metsää sanotaan luonnon keuhkoiksi. Ja Karjala on metsäseutua. Puolet tasavallan pinta–alasta on metsää. Mutta metsiä on hakattu liikaa.

M i k k o: Autatteko te näitä puita?

L e o: Enkä ainoastaan puita. Metsässähän elää paljon eläimiä ja lintuja. Tämä on niiden elinympäristö. Ilman eläimiä metsä ei ole metsä.

J u r i: Eikä metsä ole metsä ilman ihmistä.

L e o: Siinä sinä olet ihan oikeassa. Ekologia opettaa, miten ihmisen olisi oltava sovussa luonnon kanssa.

L i i s a: Mitenhän ne ihmiset osasivat elää ennen teidän ekologiaanne.

L e o: Ihmiset olivat ennen paremmin perillä tuosta tieteestä. Esi–isät ymmärsivät, että luonnosta ei saa vain ottaa, vaan että sitä on myös suojeltava.

J u r i: Kuka sen tieteen keksi?

L e o: »Vaka vanha Väinämöinen». Muistatteko Kalevalasta, miten hän raivasi metsää pelloksi. Hän jätti koivun kaatamatta. Sen hän jätti »lintujen leposijaksi, käkösen kukuntapuuksi».

Микко: Дядя Лева, вы сами сейчас похожи на Вяйнямёйнена. Вы не родственник его?
Дядя Лева: Ну, хватит песен. Нужно приборы проверить. Приезжайте в другой раз, поговорим еще про экологию.

КРАСНАЯ КНИГА

Дядя Лева: Раньше здесь было клюквенное болото. А теперь — поле. Болото осушили.
Юра: Кто его осушил?
Дядя Лева: Мелиораторы.
Микко: Моя бабушка все время ворчит на мелиораторов.
Дядя Лева: И, кажется, она права. Слишком много они осушают болот. Из-за недостатка воды страдают богатые ягодники.
Микко: Как жаль! Скоро бабушка не сможет ходить по ягоды.
Дядя Лева: Все реже можно видеть в лесу многие растения и кустарники. В настоящее время названия редких и нуждающихся в охране растений и животных заносят в Красную книгу.
Микко: А где такая книга находится?
Дядя Лева: Так называют ученые список названий нуждающихся в охране растений и животных. Его составляют во всем мире.
Лиза: Интересно, а какие наши карельские цветы попали в Красную книгу?

Mikko: Nyt te Leo-setä itse muistutatte Väinämöistä. Tehän taidattekin olla hänen hengenheimolaisiaan.
Leo: Nyt on puhuttu laulamisesta tarpeeksi. Laitteet pitää tarkastaa. Tulkaa joskus toistekin, niin puhutaan sitten lisää ekologiasta.

Tehtävä: Nimeä alleviivattujen sanojen sijamuoto niiden yläpuolelle.

PUNAINEN KIRJA

Leo: Tuossa oli ennen karpalosuo. Nyt se on peltoa, kun suo kuivatettiin.
Juri: Kuka sen kuivatti?
Leo: Maanperkaajat.
Mikko: Mummo morkkaa aina perkaajia.
Leo: Hän taitaa olla siinä oikeassa. He perkaavat liikaa soita. Ja rikkaat marjamaat joutuvat kuiville.
Mikko: Se on sääli. Mummo ei pääse kohta enää marjaan.
Leo: Joitakin kasveja ja pensaita näkee metsissä yhä harvemmin. Nykyisin kaikki harvinaiset ja uhanalaiset kasvit ja eläimet merkitään Punaiseen kirjaan.
Mikko: Missä se kirja on?
Leo: Tiedemiehet sanovat uhanalaisten kasvien ja eläinten luetteloita Punaiseksi kirjaksi. Niitä pidetään joka puolella maailmaa.
Liisa: Olisi kiinnostavaa tietää, mitkä Karjalan kukista ovat joutuneet Punaiseen kirjaan.

Д я д я Л е в а: Наверное, тебе нравятся ландыши и черемуха? Они занесены в Красную книгу.
Л и з а: Неужели? Ведь их много!
Д я д я Л е в а: Люди срывают цветы так усердно, что их остается все меньше.
Л и з а: А я всегда мерзну, когда черемуха цветет.
Д я д я Л е в а: Не зря в народе говорят: «Когда черемуха цветет — всегда холод живет».
М и к к о: А это куст калины? На нем красные ягоды.
Д я д я Л е в а: Нет. Это ягоды волчьего лыка.
Ю р а: Их-то уж не занесли в Красную книгу?
Д я д я Л е в а: Занесли. Их численность уменьшается. Ягоды и кору кустарника применяют как лекарство.
М и к к о: А вы знаете, какие листья идут для заварки чая?
Л и з а: Листья земляники, малины и черники.
М и к к о: И листья иван-чая.
Ю р а (*отщипывая лепестки ромашки*): Любит — не любит, любит — не любит...
Л и з а: Что ты делаешь?
Ю р а: Я гадаю по ромашке...
Л и з а: Разве ты не понял, какие растения занесены в Красную книгу?
Ю р а: Самые, самые...
Л и з а: Ты — самый... вредный!
М и к к о: Его надо занести в книгу браконьеров. Так ведь, Лиза?

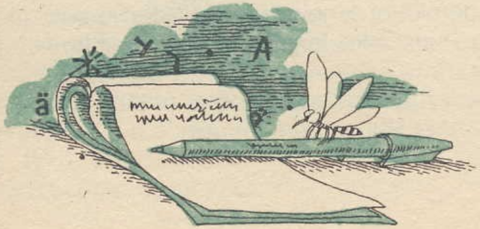

L e o: Pidät varmaankin kieloista ja tuomista. Ne ovat Punaisessa kirjassa.
L i i s a: Ihanko totta! Mutta niitähän on kaikkialla.
L e o: Ihmiset keräävät ja taittavat kukkia niin innokkaasti, että niitä on aina vain vähemmän.
L i i s a: Minua paleltaa aina tuomen kukkiessa.
L e o: Ei siis suotta sanota: »Kun tuomi kukkii, on vilun aika.»
Mikko: Onko tuo koiranheisi, kun siinä on punaisia marjoja?
L e o: Ei, se on näsiä.
J u r i: Ei kai se ole Punaisessa kirjassa?
L e o: On se. Näsiät vähenevät. Pensaiden kuorta ja marjoja käytetään lääkkeenä.
M i k k o: Tiedättekö, mitä lehtiä voi käyttää teenä?
L i i s a: Mansikan, vadelman ja mustikan lehtiä.
M i k k o: Ja horsman lehtiä.
J u r i: *(nyppien päivänkakkaran lehtiä)* Rakastaa, ei rakasta, rakastaa...
L i i s a: Mitä ihmettä sinä teet!
J u r i: Minä ennustan päivänkakkarasta.
L i i s a: Etkö sinä tajunnut, millaiset kasvit on merkitty Punaiseen kirjaan?
J u r i: Kaikkein, kaikkein...
L i i s a: Itse olet kaikkein, kaikkein — ilkein.
M i k k o: Hänet on pistettävä pahantekijäin kirjaan, vai mitä?

Tehtävä: Mitä hyötykasveja tunnet?

НА ОЗЕРЕ

Л и з а: Говорят, лес и вода — брат и сестра.
Д я д я Л е в а: Конечно, ведь без воды лес не может расти. Потому они и породнились.
Л и з а: Ой как пить хочется!
Д я д я Л е в а: Не пей из озера, а то козочкой станешь...
Л и з а: А озеро — не копытце.
Д я д я Л е в а: Хоть и не копытце, а воду лучше пить кипяченую. Заводы наши десятки лет работают без очистных сооружений. Вот и загрязнили водоемы.
Ю р а: Кошмар! У Карелии 60 000 озер, а чистой воды нет.
М и к к о: У меня клюет!
Ю р а: Тащи быстрее, пока не сорвалась!
М и к к о: Что это?
Л и з а: Вот так сюрприз! Ботинок! Как он сюда попал?
Д я д я Л е в а: Есть люди, которые принимают озеро за свалку. Сбрасывают в него все ненужное. И наносят вред самим себе.
Ю р а: Вон топляк.
М и к к о: Скоро и рыбе негде будет плавать!
Л и з а: Как же спасти рыбу?
Д я д я Л е в а: Каждый из нас должен ее спасать. Нужно любить и охранять природу, как свой дом. Тогда природа отплатит добром. И на крючок попадется не ботинок, а рыба.

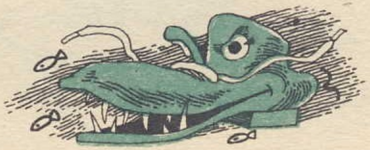

JÄRVELLÄ

L i i s a: Sanotaan, että metsä ja vesi ovet veli ja sisar.
L e o: Totta se onkin. Metsä ei kasva ilman vettä. Siksi niistä onkin tullut sukulaisia.
L i i s a: Voi, kun on jano!
L e o: Älä juo järvestä tai muutut kiliksi...
L i i s a: Eihän järvi ole kavio.
L e o: Ja vaikkei olekaan, on silti parempi juoda vesi keitettynä. Tehtaamme ovat toimineet vuosikymmeniä ilman puhdistuslaitteita. Ne ovat saastuttaneet vesistömme.
J u r i: Kamalaa! Karjalassa on kuusikymmentätuhatta järveä eikä missään ole kuitenkaan puhdasta vettä.
M i k k o: Hei, nyt nappasi!
J u r i: Vedä se nopeasti ylös, ettei se irtoa.
M i k k o: Mikä se on?
L i i s a: Yllätys–yllätys! Kenkä! Miten se sinne on joutunut?
L e o: Jotkut ihmiset pitävät järveä kaatopaikkanaan. He heittävät siihen kaiken tarpeettoman ja aiheuttavat samalla vahinkoa myös itselleen.
J u r i: Tuolla on uppotukki.
M i k k o: Kohta ei kalallakaan ole paikkaa missä uida.
L i i s a: Miten me voisimme pelastaa kalat.
L e o: Jokainen meistä voi osallistua pelastusoperaatioon. Luontoa on rakastettava ja vaalittava kuin omaa kotia. Siinä tapauksessa luonto maksaa hyvän hyvällä. Sitten se on kala eikä kenkä, joka nappaa.

Tehtävä: Tunnetko ympäristöongelmia? Huomaatko saasteiden vaikutuksen luonnossa? Miten voit osallistua luonnonsuojeluun?

БЕЛЫЕ НОЧИ КАРЕЛИИ

Бабушка: Дед, ты куда собрался?
Дедушка: Как куда? На работу, на дежурство. Ведь уже полвосьмого.
Бабушка: Так это же вечер, а не утро...
Дедушка: Вот тебе раз! А я уже поспал и все сны перевидел. Нет, не люблю я белые ночи! Все перепуталось. Что день, что ночь — не поймешь.
Бабушка: Это тебе не белые ночи мешают, а старость. Лучше помоги мне. Подмети-ка тополиный пух. Вон его по углам намело, как сугробы в метели.
Лиза: А я люблю белые ночи!
Дедушка: Ага, и ты с бабушкой заодно!
Лиза: Теперь видно как днем: читать можно всю ночь.
Бабушка: Ты бы глаза поберегла. Ни летом, ни зимой тебя от книжки не оторвешь.
Лиза: Как хорошо было бы быть одиннадцатиклассником! Завтра у них выпускной бал и гулянье до утра на Онежской набережной.
Бабушка: Не горюй. Мы на неделе поедем в Заонежье на «Ракете». Увидишь настоящие белые ночи и не будешь спать.
Там вся деревня не спит — от зари до зари.
Дедушка: Да. И в особенности бородатые туристы с гитарами. Колобродят ночь напролет и поют: «Долго будет Карелия сниться...»

KARJALAN VALOISAT YÖT

Mummo: Vaari hei! Mihin sinä olet menossa?
Vaari: Miten niin, mihin? Töihin töihin, päivystämään. Kello on jo puoli kahdeksan.
Mummo: Nythän on ilta eikä aamu.
Vaari: No, siinä sitä ollaan! Minä nukuin jo ja näin untakin. Minä en pidä alkuunkaan näistä valoisista öistä. Kaikki menee sekaisin. Ei saa enää selvää onko päivä vai yö.
Mummo: Eivät sinua valoisat yöt vaivaa vaan vanhuus. Taitaa olla parasta, että rupeat auttamaan minua. Lakaise nuo poppelinuntuvat, niitä on joka paikka täysi kuin lumikinoksia.
Liisa: Minä taas tykkään valoisista öistä.
Vaari: Vai vedät sinä yhtä köyttä mummon kanssa!
Liisa: Nyt näkee yöllä yhtä hyvin kuin päivällä. Voi lukea vaikka koko yön.
Mummo: Säästäisit silmiäsi. Sinua ei saa irti kirjasta kesällä eikä talvella.
Liisa: Voi kun olisi kiva olla yhdennellätoista! Niillä on huomenna bileet ja sen jälkeen ne menevät hengailemaan Äänisen rantakadulle aamuun asti.
Mummo: Älä sure suotta! Me lähdemme ensi viikolla Raketilla Äänisniemelle. Siellä sinulla on kunnon valoisat yöt ja saat valvoa, kun siellä valvoo koko kylä vuorokaudet ympäri.
Vaari: Ja etenkin pitkäpartaturistit. Maleksivat ympäriinsä koko yön ja laulaa loilottavat »Mielessäni maa Karjalan säilyy...».

Tehtävä: 1) Mikä on bileet–sanan kirjakielinen vastine?
2) Mikä on mielilaulusi? Laulakaa se yhdessä.

СОДЕРЖАНИЕ

I ДАВАЙ ДРУЖИТЬ 6

II В ШКОЛЕ 20

III В ГОРОДЕ, НА УЛИЦЕ 34

IV НА КАНИКУЛАХ, В ОТПУСКЕ 56

V ХОББИ 82

VI НА ПРИРОДЕ 100

SISÄLLYS

I OLLAAN YSTÄVIÄ 7

II KOULUSSA 21

III KAUPUNGILLA JA ULKONA 35

IV LOMALLA 57

V HARRASTUS 83

VI LUONNOSSA 101

Учебное издание

Хютти Милья Францевна

ДАВАЙ ПОГОВОРИМ

Диалоги на финском и русском языках

Рецензенты:
Э. Н. Лейбонен, Т. И. Старшова

Редактор В. А. Парттимаа
Художник В. Х. Лукконен
Художественные редакторы
Е. А. Агафонова, Л. Н. Дегтярев
Технический редактор А. Ю. Калинова

ИБ № 2514

Лицензия № 010038 от 17.09.91.
Сдано в набор 27.07.95. Подписано в печать 13.11.95. Формат 70x100 1/32.
Бумага типогр. № 2. Гарнитура Прагматика. Печать офсетная. Усл. печ. л. 4,55.
Уч.-изд. л.р 3,71. Тираж 10 000 экз. Зак. 2326. Изд. № 8.
Издательство «Карелия». 185035, Петрозаводск, ул. Красная, 33. Набор и верстка выполнены в АО «Фолиум». 185005, Петрозаводск, ул. «Правды», д. 4.
Арендное предприятие Республиканская ордена «Знак Почета» типография им. Анохина. 185005, Петрозаводск, ул. «Правды», д. 4.

Хютти М. Ф.

Х 99 Давай поговорим. Диалоги на финском и русском языках. — Петрозаводск: Карелия, 1995. — 111 с.

ISBN 5-7545-0682-1

Сборник рекомендуется как пособие по финскому языку учащимся школы, а также тем, кто желает освоить финский разговорный язык.

Х $\frac{4306020200-011}{М\ 127(03)-95}$

ББК 81.2